

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čerkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Brez Zveze narodov ne gre.

Diktaturi je svojska politika samovolje in samovlasti kakor v notranjosti države, tako na mednarodnem področju. Diktatura, naj je njen nosilec samozvani posameznik ali pa stranka, ki sebe istoveti z državo, ne pozna dostojanstva in svobode človeške osebnosti ter ne prizna prirodnih pravic državljanov in celih narodov. Vodilo njene politike ni pravo in pravica, marveč sila in nasilje. Takša politika se ne da spraviti v soglasje z duhom in težnjami Zveze narodov, ki ima svoj sedež v Ženevi in ki ji je namen pospeševati vzajemno delovanje narodov ter zjamčiti mednarodni mir in mednarodno varnost. Da se ta namen doseže, se države članice Zveze narodov obvezajo, da bodo prevzele gotove dolžnosti, da se ne bodo zatekle k vojni kot sredstvu politike, da bodo v vsej javnosti vzdrževale mednarodne zveze, ki so zasnovane na pravici in časti, da se bodo natančno držale predpisov mednarodnega prava ter zvesto izpolnjevale v medsebojnih odnošajih organiziranih narodov vse pogodbene obveznosti.

Fašizem in Zveza narodov.

Kako težko je kakšnemu voditelju diktatorju izpolnjevati mednarodne obveznosti, ki jih nalaga Zveza narodov, dokazuje zunanja politika italijanskega fašizma. Njegov voditelj ni nikdar prikrival, da smatra okvir Zveze narodov kot nekaj prisilen jopič, ki samo ovira razmah njegovega političnega udejstvovanja. Včasih je ta jopič kar strgal raz sebe. Ko je l. 1923 nastal spor med Italijo in Grčijo radi grškega napada na italijanske funkcionarje na albanski meji, ni hotel fašizem tega spora predložiti Zvezi narodov v poravnavo, marveč je poslal italijansko vojno brodovje v vodovje ob otoku Krfu, kjer so zagrmeli topovi ter se je izvršila delna zasedba nezastraženega otoka. Voditelj italijanskega fašizma pa se ni čutil dovolj močnega, da bi popolnoma prelomil z Zvezo narodov, in zato je naposled sprejel njeno posredovanje v sporu z Grčijo. Ni pa bil nikdar naklonjen tej najvišji in največji mednarodni mirovni ustanovi, marveč se je vedno trudil, da jo spravi na »slepi tir«. Tej svrhi je tudi služila znana »pogodba štirih« (Italije, Francije, Anglije in Nemčije), ki je hotela rešitev vseh mednarodnih vprašanj izročiti navedenim štirim velesilam, dočim bi Zveza narodov morala samo skrbeti za

izvršitev teh sklepov, takozvane male države pa bi samo morale sprejeti diktat (povelje) velesil. Odločnemu odporu Poljske in držav male antante gre za sluga, da je ta pogodba, za katero se je tako ognjevitavo zavzemal duce italijanskega fašizma, ostala mrtvorojeno dete.

Hitlerizem obrnil ženevi hrbet.

Še bolj ko črnosrajčni fašizem smatra rjavosrajčni nacizem pod vodstvom Hitlerja Zvezo narodov ne samo kot neprijeten, marveč kot neznosen prisilen jopič. Nemčija je bila 8. sept. 1926 sprejeta v Zvezo narodov, ki ji je pomagala do velikih uspehov na političnem in osobito na gospodarskem polju. Da je Nemčija dosegla postopno znižanje in končen odpust reparacijskih plačil, da je dobila pod ugodnimi pogoji posojila za obnovo svojega gospodarstva, za to in za marsikaj drugega se ima zahvaliti Zvezi narodov. Na vse to je pozabil nemški narodni socializem, ki je odredil, ko je došel do oblasti v dr-

žavi, izstop Nemčije iz Zveze narodov. Narodni socializem je s svojo borbo zoper versajsko mirovno pogodbo in z vzbujanjem maščevalnih strasti in osvajalnih pohlepnosti med ljudstvom ustvaril med nemškim narodom ozračje, ki je sovražno Zvezi narodov. V tako pripravljenem ozračju ni bilo težko z »ljudskim glasovanjem« v preteklem letu dobiti potrditev sklepa, da Nemčija izstopi iz Zveze narodov. Glavni nagib, ki je bil pri tem koraku merodajen za narodno-socialistične poglavarje, je bilo pomnoženo in pospešeno oboroževanje Nemčije, ki ga je hotel hitlerizem odtegniti paznim očesom ženevske mirovne ustanove. Oboroževanje Nemčije se res sedaj vrši nemoteno, ker ga ne ovira ženevska kontrola. Kot posledica tega ne dovolj premišljenega koraka pa je tudi sledilo nekaj, kar kratkovidni svetovalci nemškega »voditelja« morada niso predvideli: vedno večje nezaupanje kulturnega sveta napram Nemčiji in popolna izolacija (osamljenost) Nemčije. Zgodilo se je tudi nekaj, o čemer se narodno-socialističnim poglavarjem pred letom dni niti sanjalo ni: Rusija je stopila z Zvezo narodov.

Boljševiška Rusija v Zvezi narodov.

Voditelj zunanje politike sovjetske Rusije Litvinov je uvidel, da brez Zveze narodov ne gre, in zato je pri Stalinu in drugih odločilnih činiteljih boljševizma dosegel dovoljenje, da sme Rusijo popeljati v naročje ženevske mednarodne ustanove. Boljševizem je vsa leta svojega rešima vodil strastno borbo zoper Ženevo in njen mednarodni parlament. Lenin, duševni oče boljševizma, je Zvezo narodov imenoval »družbo tolovajev in največjo nasprotnico proletariata«. Ni še preteklo od tega 14 let, in zastopniki ruskega boljševizma sedijo od dne sv. Zofije — 18. sept. — v Ženevi v družbi »kapitalističnih tolovajev«. Svet se res suče. Prav je imel tisti poganski modrijan, ki je izrekel krilatico: »Nič novega pod solncem.« Nekdaj tako ponosni in ves svet izzivajoči zastopniki ruskega komunizma so morali neposredno pred svojim vstopom v ženevsko zborovalno dvorano slišati — zlasti od zastopnikov demokratične Švice in Irske — celo ploho povse upravičenih očitkov: da boljševiki ne dopuščajo svobode vesti, ne priznavajo osebne svobode, razdirajo družino, neusmiljeno preganjajo vero in cerkev ter da so socialno ureditev države postavili na suženjsko prisilno delo. Ta ploha jih ni niti najmanj zmedla, marveč je imela ta učinek, da jim je pred svetom izmila glave. Nagib, ki je

Prvi oficir pred kratkem zgorele ameriške potniške ladje »Morro Castle«. Častnik V. Warms je prevzel po nenadni smrti kapitana poveljstvo na ladji in je podal pred sodiščem prvo izpoved o vzrokih požara.

pripeljal sovjetsko Rusijo v Ženevo, je skrb za varnost ruske države. Na daljnem vzhodu se pripravlja Japonec, da bi zaplesal z ruskim medvedom krvavi ples. Da bi se ta ples odložil čim nadalje ter da bi v slučaju potrebe Rusija dobila soplesalce, ki bi japonskega

osvajalca utrudili do onemoglosti: to je sovjetsko Rusijo gnalo in pripeljalo v Ženevo. Za Zvezo narodov pa pomenja — to dejstvo smemo izraziti vsaj kot nado — vstop Rusije ojačenje te največje svetovne mirovne ustanove in hkrati tudi učvrstitev miru na svetu.

IZ RAZNIH DRŽAV

V NAŠI DRŽAVI.

Gospodarski svet Male antante je pričel zborovati dne 25. septembra v Beogradu. Na tokratnem zasedanju bodo proučili praktične uspehe sklepov prejšnjih posvetovanj. Nadalje se bodo bavili z vsemi važnimi vprašanji gospodarskih odnošajev med državami Male zveze: kako bi se naj povečala izmenjava blaga, izravnal promet ter plovba ter ugladile poštne ter brzojavne prilike itd. Razven naštetih povsem notrajnih zadev se bo bavil gospodarski svet s predlogi za gospodarsko preobnovo Podonavja.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Mussolini hoče vojaško izobraziti celi narod. Dne 18. t. m. se je zbral v Rimu v palači Viminale ministrski svet pod predsedstvom Mussolinija. Navzoči so bili vsi ministri in glavna tajnika fašistične stranke. Mussolini je predložil zakon o vojaški vzgoji naroda, ki ga je ministrski svet sprejel z navdušenim odobravanjem. Ta zakonski načrt o militarizaciji naroda pravi, da bo pouk balil (mladinska vojaška organizacija) od 8. do 14. leta civilnega in moralnega značaja. Od 14. do 18. leta bo poudarek na telovadbi in sportu. Vojaška izobrazba v pravem smislu se prične še le z 18. letom. Izpopolnjevanje oboroženega naroda se bo vršilo pod vodstvom pose-

bne ustanove z generalom na čelu. Po aktivni vojaški službi naj skušajo ohraniti vojaškega duha v rezervnih skupinah in v kadrih. Dijaštvo vseučilišč in višjih šol se bo moralo vežbati v posebnih tehničnih vajah. Sklepi italijanske vlade glede vojaške izobrazbe celega naroda so izzvali v francoskih krogih največjo pozornost in časopisne opomine, da bo povsem militarizirana Italija prisilila tudi druge države, da bodo pričele skrbeti za odredbe proti italijanskemu vzgajanju vojaškega duha.

Preprečena revolucija na španskem. Španska vlada je razkrila v zadnjem hipu obširne priprave za socijalističnokomunistično revolucijo, ki bi naj izbruhnila v prihodnjih dneh po vsej državi. Revolucionarji so bili dobro prekrbljeni z vsem mogočim orožjem in so imeli natančen načrt za zavzetje španske prestolice Madrida. Načrt je bil izdelan v vseh podrobnostih in so gotovo sodelovali pri sestavi aktivni oficirji. Celo nato so bili pripravljene ustaši, da bo vlada nastopila proti puču s tanki, z oklopnimi avtomobili in letali. S koncentracijo vseh svojih sil so hoteli revolucionarji ta napad odbiti. Priprave za vstajo niso bile izvršene samo v Madridu, ampak po vsej državi. Vlada je mobilizirala vojaštvo ter orožništvo, ki je ojačeno z zanesljivimi rezervisti. Katoliška stranka namerava predlagati v parlamentu zakon, s katerim bi se prepovedala neprestane pobune povzročujoča socijalistična stranka.

Obsedno stanje na španskem. Vlada je proglasila nad celo državo obsedno stanje.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Katoliške šole v Franciji. Francozi so ljudje, ki dobro vedo, kolikega pomena je vzgoja mladine za usodo posameznega človeka in celega naroda. Hoteč dati svojim otrokom najboljšo vzgojo, jih katoliški starši pošiljajo v katoliške šole. Ker so državne šole brez vsake verske vzgoje, svoje otroke ljubeci starši ne marajo pošiljati dece v fakšne šole. Njihova previdnost je tem bolj upravičena, ker so na teh šolah delujoči učitelji po ogromni večini organizirani v socialističnih in komunističnih zvezah. Zato pošiljajo otroke v zasebne katoliške šole. Letno poročilo o katoliških šolah v Franciji za leto 1933 javlja, da je v tem letu obiskovalo te šole 927.499 otrok, dočim jih je leta 1930 obiskovalo 823.865 učencev. Plače za 29.253 učiteljev in učiteljic so znašale okoli 500 milijonov frankov. Ta svota se zbere na francoskem s prostovoljnimi darovi. Čast katoliškimi Francozom, ki dajejo drugim katoličanom zgled in spodbudo!

Katolicizem na Japonskem. Krvava preganjanja preteklih stoletij na Japonskem so katoliško vero skoro popolnoma zatrla. Nekaj korenin je ostalo, iz katerih se je v zadnji dobi začelo lepo razvijati drevesce katolicizma, ki daje utemeljeno upanje, da se bo razvilo v krepko drevo. Proti Evropi je v poslednjih letih zavladalo precejšnje politično nerazpoloženje, ki pa se ne nanaša na osebo rimskega papeža, s katerim je Japonska v najboljših zvezah. Med duhovništvom, ki deluje na Japonskem v katoliškem dušnem pastirstvu, dobivajo domačini vedno več besede in moči. Število katoličanov je primeroma malo, tem večji pa je vpliv katolicizma na javno mnenje. Katoliške resnice pritegujejo v svoje območje vedno več pisateljev in učenjakov. Katoliška književnost se vedno bolj čita na Japonskem, kjer dnevno narašča interes za evropsko književnost. Nedavno je japonski starinar Sato našel »Knjigo sentenc (naukov)« Petra Lombarda, slovečega modro- in bogoslovnega pisatelja iz 12. stoletja. Knjiga, ki je dragocena zaradi svoje redkosti in starosti, je bila natisnjena v švicarskem mestu Bazlu leta 1488. Ker nosi ta knjiga grb papeža Gre-

gorija XIII., ki je vladal cerkev od leta 1572 do leta 1585, je verjetno, da jo je ta papež poslal kot dar na Japonsko.

Protestanti proti boljševikom. Čim bolj se zunanji minister sovjetske Rusije Litvinov trudi, da sklopi zveze z evropskimi državami ter tako Rusom zavaruje hrbet v morebitni vojni z Japonsko, in čim bolj stremi službena francoska diplomacija za tem, da pritegne Rusijo kot enakopravno članico v Zvezo narodov, tem bolj se proti temu množijo protesti od gotovih strani. Nedavno je ženevski list »Journal de Geneve« objavil protest švicarskih protestantov proti temu, da bi se boljševiki sprejeli v Zvezo narodov. Protestantovska cerkev je vedno protestirala, tako se izvaja v tem ugovoru, zoper sramotno in strahotno preganjanje kristjanov v Rusiji. Sedaj pa bi naj gledali v Zvezi narodov vlado, ki ima okrvavljene roke s krvjo bratov-mučenikov, vlado, ki odkrito propoveda mržnjo zoper vsako religijo. Vatikanski list »Osservatore Romano« pripominja k temu protestu, da je plemenit in krščanski. Vendar bi švicarski protestanti ne smeli pozabiti, da je korenina vseh današnjih verskih odpadov v Evropi in tudi verskih preganjanj v Rusiji pravzaprav v protestantizmu. S svojim odpadom od katoliške cerkve je protestantizem razbil cerkveno edinstvo v Evropi ter ustvaril s svojim samovoljnim anarhičnim krščanstvom možnost za največje verske zablode. Protestantizem je ded, boljševizem pa vnuk.

POZOR!

Današnje položnice niso od »Slovenskega gospodarja«, ampak so za to priložene, če želi kdo poslati kak dar na sledeče vabilo:

Dobrim srcem!

Leta 1924 sem začel apostolsko službo kot škof skopljanski. Dosedaj sem stanoval v Prizrenu; prišel je čas, da se preselim v Skoplje.

Za premnoge potrebe skopljanske škofije mi je treba pomoči dobrotnikov. Ne mislim samo na stolnico, ki se bo zidala na čast sv. Jožefu; imam mnogo važnejših potreb, posebno radi pomanjkanja cerkva in kapelic, vzdržavanja semenišča in drugih potrebnih zavodov.

Prosim za Vašo blagohotno pomoč; prav dobro bi mi služili mesečni prispevki. Ako sami ne morete, imate poznanih oseb, ki bi mogle kaj prispevati.

Kakor sem jaz priporočil duhovno in materialno skrb za potrebe skopljanske škofije preč. Srcu Marije Device, Matere Odrešenikove, tako prosim tudi Vas za pobožne molitve v ta blagi namen.

V Skoplju, na praznik presv. Srca Jezusovega 1934.

† Ivan Frančišek Gnidovec,
škof skopljanski.

Ponovno opozarjamo, da položnic ne zamenjajte! Predno kam denar pošljete po položnici, vedno pogledajte, čigav naslov je na položnici, da ne bode pomot!

NOVICE

Nesreče.

Pri padcu si zlomil hrbtenico. 67letni posestnik Pavel Špegel iz Brezna pri Vitanju je gnal živino napajat. Na cesti mu je spodrsnilo, padel je v obcestni jarek in si zlomil hrbtenico. Po prepeljavi v celjsko bolnico je umrl.

Težka poškodba radi neprevidnosti s smodnikom. V kamnolomu v Lokah pri Orehoviči v bližini Novega mesta so razstreljevali skalovje. Zaposlen je bil tudi 23letni delavec Viktor Miklavčič. Izvrtano luknjo je napolnil s smodnikom in nato je nastavljal na smodnik sveder in njegov tovariš je nabijal po smodniku, da bi ga bolj stisnil. Smodnik se je vnel vsled udarcev in eksplozija je težko poškodovala Miklavčiča.

Premikač smrtno ponesrečil. Na glavnem kolodvoru v Ljubljani je smrtno ponesrečil dne 21. septembra premikač Jakob Jeraj. Med premikanjem tovarnega vlaka mu je spodrsnilo, padel je tako, da so ga zagrabila kolesa stroja in so ga vlekla seboj. Ko ga je stroj odvrigel, je bil revež že mrtev.

Grozna smrt delavca. Na Javorniku pri Jesenicah je bil zaposlen pri takozvani poglobljeni peči 57letni delavec Martin Valentar. V peči je bilo žareče železo za predelavo in Valentar je hotel s pomočjo plinskega ognja izravnati neki železni drog. Pri tem poslu je spodrsnil in padel na razbeljeno peč. Dobil je tako Lude opekline, da je umrl po prepeljavi v tvorniško bolnišnico. Pokojni je oče devetih otrok, od katerih še trije niso pri svojem kruhu.

Usodepolno trčenje dveh kolesarjev. Dne 23. septembra je bila v Gotni vasi pri Novem mestu kolesarska dirka. Posestnikov sin Anton Turk iz Gornje Težke vode je tudi kolesaril po opravkih. Pri Novi gori sta trčila v polnem diru dirkač Rifelj, uslužbenec pri tvrdki Pavčič v Novem mestu, in Turk. Turk je padel s kolesa, pri padcu mu je počila lobanja in je obležal pri priči mrtev.

Kmetu zgoreli dve poslopji. V Žužemberku na Dolenjskem je začel v noči goreti skedenj posestnika Vincenca Urbančiča. Skedenj je bil poln krme ter krit s slamo in radi tega je bil kmalu v objemu plamenov še hlev, iz katerega so komaj rešili živino. Mirnemu vremenu in gasilcem gre zahvala, da ni prišlo do večje požarne nesreče. V Urbančiču sta pogoreli obe poslopji. Precejšnja škoda ni krita z zavarovalnino.

Huda nesreča brezposelnih v češkoslovaškem premogovniku. Na ozemlju premogovnika na Rudi blizu nemške meje na Čehoslovaškem, se je pripetila dne 22. septembra huda nesreča. Odpadke premoga so odvažali s posebnim vlakom. Med odpadki so tudi kosi premoga. Prevoz odpadkov spremljajo brezposelni, da izkopavajo iz njih kose premoga. Naenkrat pa je švignil iz enega od vagonov, ki so bili naloženi z odpadki, plamen, ki je bil 15–20 m visok in 20 m širok. Plamen je trajal samo nekaj sekund, a posledice so bile

Kakor blesk večnega snega na planinah –

Vsa nesnaga izgine iz perila, če ravnate z njim po Schichtovi metodi. Čez noč, ko se perilo z Žensko hvalo namaka, se nesnaga odmoči – drugi dan pa čisto izgine, ko ga operete s Schichtovim terpentinovim milom.

To je vse delo, če perete po

**SCHICHTOVI
METODI**

ST. J. 5-34

zjutraj

strahovite. Približno 50 brezposelnih, ki so bili slučajno v bližini vagona, je plamen zajel ter jih grozno opekel. Odigrali so se strašni prizori. S premogovnim prahom pokrita obleka nesrečnežev je pričela goreti v plamenih. Slični živim gorečim bakljam so začeli begati okrog kričaje na pomoč. Mnogim so odpadla zoglenela ušesa in nosovi, neki ženski pa celo prsa. Nekateri so odhiteli preko žarečega pepela po pobočju ter planili v bližnjo mlako, da bi pogasili plamene, ali pa so se valjali po blatu, ki je nastalo pri gašenju premoga. Pri poskusih, da bi strgali obleko s telesa, so si mnogi nesrečneži odtrgali tudi cele kose mesa. Obupno kričanje nesrečnežev se je čulo v 500 m oddaljeno vas, odkoder so takoj prihiteli reševalci pod vodstvom policijskega poveljnika. Smrtno nevarno je bilo ranjenih 27 oseb, hujše 15, ostali pa lažje. Nesreča je bržkone nastala, ker so vsled neprevidnosti na premog naložili tudi žareč pepel, zaradi česar v notrajnosti nastali premogovni plini niso mogli uhajati ter so eksplodirali.

Velika rudniška nesreča na Angleškem. V Cresfordskem rudniku pri Wrexhamu na Angleškem se je zgodila dne 21. septembra rudniška nesreča, ki je zahtevala 200 do 300 človeških žrtev. V rovih, v katerih je bilo za-

posienih 400 do 500 rudarjev, je prišlo iz še neznanega vzroka do eksplozije. V stranskih rovih je bilo na delu kakih 200 delavcev, tamkaj ni bilo eksplozije in ti so se vrnili nepoškodovani na dan. Po eksploziji je nastal požar in ta je uničil življenje 200 do 300 rudarjem.

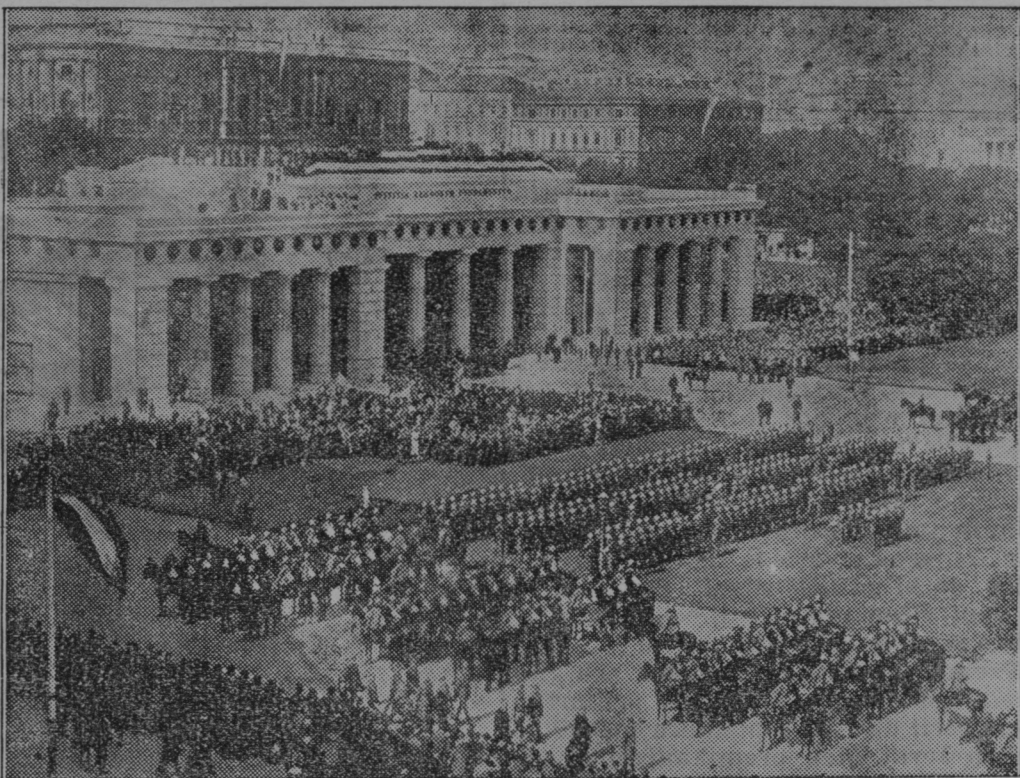
Strašna vremenska nesreča na Japonskem. Po Japonskem je divjal zadnje dni vihar ali tajfun. Vihar je porušil na desetisoče hiš, uničeval polja in znaša število smrtnih žrtev 2000. Po viharju se je vлил dež in nalivu je sledil strašen vihar na morju. V mestih Osaka in Kioto je uničila vremenska nesreča 20 šol in je pokopanih med ruševinami šolskih poslopij 500 otrok. Vihar je divjal z brzino 120 km na uro. Strašno so trpele železniške proge. Na mnogih krajih je pometal vihar s proge vagone, mnogo vlakov je trčilo in iztirilo. Na morju je iznenadil vihar veliko ribiških ladij, ki so se potopile. Nad 160.000 ljudi je ostalo brez strehe.

Razne novice.

»Konjeniki g. Pucelja.« Pod tem naslovom poroča »Slovenija« po »Edinosti« nad vse poučno jugoslovensko dogodnico. Ob zadnjih volitvah da je obljubil minister Pucelj vsem dela in služka. Osem delavcev se je glede na

to obljubo res zglasilo pri njem in čez nekaj časa so jih poslali na državno veleposestvo v Karadžordževu. Tam so jim odkazali hlev za stanovanje, ko pa so trudni in lačni od dela prosili hrane, so jih preprosto pognali na cesto. Ker niso imeli denarja za vožnjo, so se podali peš domov. 15 dni so hodili, spotoma so se preživljali z beračenjem, a spali so kar na prostem. V šali so se imenovali sami Pucljeve konjenike, jahali sicer niso sami, pač pa so nje same jahali lastni kovčki, ki so jim med hojo poskakovali na pleh. Dopis sam je podpisal eden iz te neprostovoljne konjice g. Viktor Adamič.

Obnovitev sodne razprave, ki vzbuja veliko pozornost. Pred 14 leti so našli v benediškem gozdu umorjenega moškega, in niti danes ne vedo, kedo je bil neznanec. Na podlagi ljudske govornice so bili osumljeni zločina Ivan in Josip Markuzi iz Drvanja v Slovenskih goricah, posestnik Zemljič in Ivanova žena Ana Markuzi. Leta 1921 je romala omenjena družba v preiskovalni zapor. Radi pomanjkanja dokazov za krivdo so bili izpuščeni. Ponovna sumničenja so spravila Markuzije in Zemljiča pred poroto leta 1927. Porotniki so spoznali vse štiri obtožence za krive. Ivan Markuzi je bil obsojen na smrt na vešalih, Josip Markuzi in Zemljič na dosmrtno ječo in žena Ana na triletno ječo. Po obsodbi je vložil državni pravdnik ničnostno pritožbo in je spremenil zagrebški stol sedmorice dosmrtno ječo za Jožefa Markuzija in Zemljiča v smrt na vešalih. Na smrt obsojeno trojico je pomilostil kralj na dosmrtno ječo. V dosmrtno ječo obsojeni so vedno zatrjevali, da so povsem nedolžni. Zagovornik obsojenih je zbral tekom osmih let za nedolžnost toliko gradiva, da je dovolilo te dni mariborsko okrožno sodišče obnovo procesa. Predsednik senata, ki je pretresal kočljivo zadevo, je razglasil, da dopušča okrožno sodišče obnovo radi tega, ker

Elagoslovitev spomenika na Dunaju za vse v svetovni vojni padle avstro-ogrske vojake.

dvomi v verodostojnost prič in ker so se pojavili novi momenti, ki utegnejo dokazati nedolžnost vseh treh na smrt obsojenih.

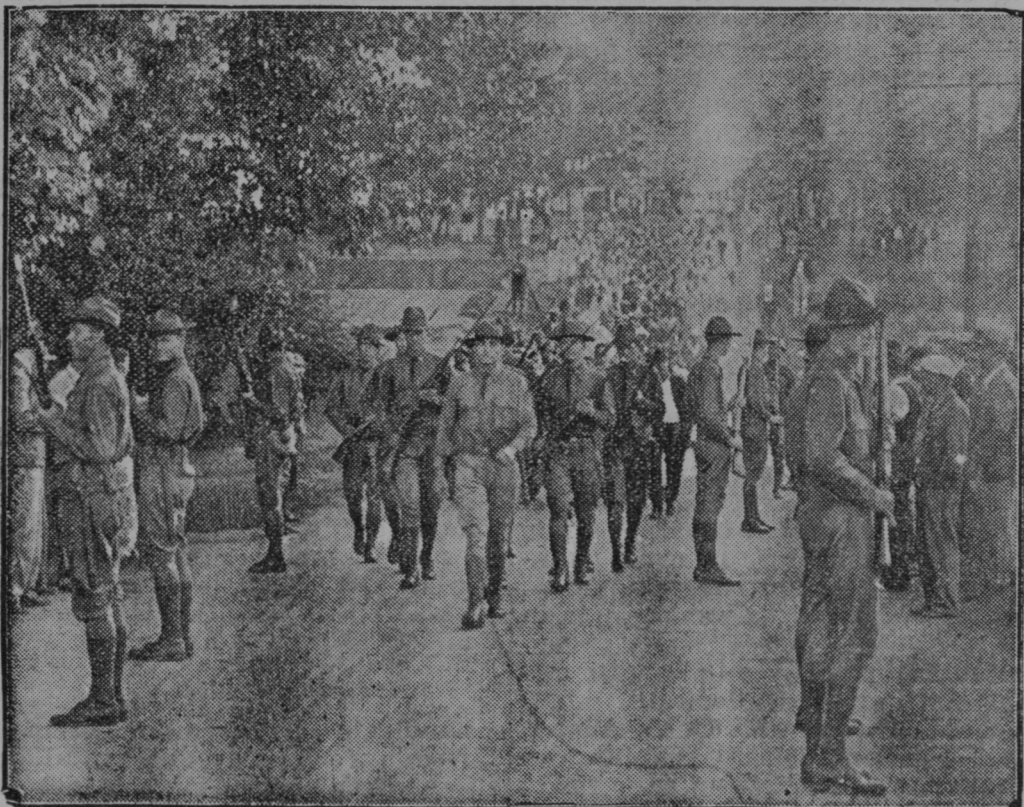
Pogrešajo že od 15. septembra v Novi cerkvi pod Ptujem Minko Mavčič, pos. hčerko. Zapustila je pismo, v katerem navaja, da se je odločila za prostovoljno smrt radi nesrečne ljubezni. Nekdo na ptujskem mostu je videl zgoraj omenjenega večera, ko se je pognala ženska v Dravo.

Truplo neznanega moškega so našli kosci v grmovju blizu Joštovega mlina za Ložnico v Medlogu pri Celju. Poleg trupla je bil samokres, kar kaže na samomor, saj ima neznanec luknjo sko-

zi sence. Obleka znači, da je bil neznanec boljšega stanu.

Prva zdravnica na svetu. V švicarskem mestu Bernu je obhajala svoj 90. rojstni dan ženska, ki si je pridobila kot prva na celem svetu doktorat iz zdravilstva. Ko je pričela Marija Theys leta 1858 na pariški visoki šoli svoje nauke, se je zagnalo vse v njo. Pogumna ženska se ni prestrašila vseh mogočih očitkov, in je zaključila študij v portugalski prestolici v Lissaboni. Svoj zdravniški poklic je izvrševala v Strassburgu na Nemškem, na Japonskem in Kitajskem. Kako se vendar časi spreminjajo! Danes je malodane zdravnic za deco in ženske več nego zdravnikov!

Preprečena nakana dunajskih hitlerjevcev. Oče zadnjega puča hitlerjevcev v Avstriji bi naj bil bivši štajerski dež. glavar in poslanik v Rimu dr. Rintelen. Ko je pričel prevrat na Dunaju, je bil Rintelen tamkaj in bi naj postal za slučaj posrečenega puča avstrijski kancler. Zadeva se je koj ob nastopu upornikov izjalovila in Rintelen si je hotel v očigled ponesrečenju puča končati življenje. Ustrelil se je v glavo, pa se ni zadel smrtno. Zdravstveno stanje se mu je zboljšalo, a je še danes v močno zastraženi bolnici na Dunaju skupno z generalom Wagnerjem, katerega so si bili izbrali hitlerjanci za vojnega ministra v Rintelenovi vladi. Hitlerjanci so sklenili, da bodo oba osvobodili skozi kanale in ju bodo odvedli po izkopanem podzemeljskem hodniku v hotel »Hammerand«, čigar lastnika so pridobili za načrt. Predrli so že več temeljnih zidov in so bili že blizu cilja, ko je začela policija preiskovati kanale, po katerih se še danes radi zbirajo hitlerjanci, da kujejo načrte za bodočnost. Policija je prišla čisto slučajno na sled načrtu za osvoboditev Rintelena in Wagnerja. Radi omenjenega odkritja so bili izročeni deželnemu sodišču: Rintelen, Wagner in lastnik hotela »Hammerand«.

Vojaštvo spremlja v Združenih državah Severne Amerike na delo one predilniške delavce, ki se niso pridružili veliki stavki.

Nič ni popolno na svetu, kar je ustvarjeno od človeške roke. Izmed pralnih sredstev pa se popolnosti najbolj približujejo **Zlatorogovi izdelki: Zlatorogovo milo, Zlatorogovo terpeninovo milo in Zlatorogve luske.** Njihova čistilna moč in izdatnost je splošno znana. Dobrota **Zlatorogovega mila** je prišla že kar v pregovor, ki pravi: »Le **Zlatorog milo** da belo perilo!« Naše na čistočo vajene gospodinje ga rade kupujejo. Tako je prav. Priporočamo ga tudi mi! 847

Nov uspeh znanosti. Eden od najnevarnejših neprijateljev zob je kamen. Prizadevali so si že leta, najti uspešno sredstvo za njegovo odpravo, ker običajni način mehanične odstranitve zobnega kamna povzroča čisto bolečine, a v vsakem slučaju izgubo časa. Raziskovalcu dr. Bränlichu se je posrečilo, najti v sulforicinoleatu novo sredstvo, katero ne odstrani samo zobni kamen, temveč prepreči tudi tvoritev novih plasti. To sredstvo vsebuje sedaj davno preizkušeni in splošno priljubljeni Sargov Kalodont. S tem je vsakemu, ki uporablja Sargov Kalodont, možno, odpraviti zobni kamen na najuspešnejši in najudobnejši način brez vsake nevarnosti, da bi se s tem le malo škodovalo zobem.

Prijetno in enostavno je, ako si lahko kupite fino in poceni blago za obleke in suknje v trgovini, katera ima tudi lastnega dobrega krojaškega mojstra. To Vam nudi Trgovski dom Stermecki, tovarna perila in oblek, Celje.

Čitanka za prvi razred. Dosedaj vpeljana Widrova čitanka za prvi razred je pošla. Na razpolago je še Majcenova »Prva čitanka«. Priporočamo vsem šolskim vodstvom, da naročijo to knjigo, katere cena je samo 5 Din. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Stvarni pouk v prvem razredu. Strokovnjaška knjiga, ki jo potrebuje vsak učitelj, kateri uči v prvem razredu, je še nekaj izvodov na razpolago. Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Križ na Donački gori. V spomin 1900letnice odrešenja naj stoji križ na Donački gori. Kupujte razglednice tega spomenika in knjižico: »Ob solnčnem vzhodu«, ki jo je spisal dr. Merhar. Razglednice so po 1 Din, knjižice po 5 Din. Čisti dobiček gre za spomenik. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Nova knjiga za duhovnike in voditelje Marijinih družb. Srečko Gregorec, Per Mariam ad Jesum. 45 Din. Knjiga obsega do 60 govorov o Marijini družbi in za Marijino družbo. Govori so v celoti nakazani, da ni treba ničesar drugega, kako samo to v roke vzeti. Gospode duhovnike vabimo, da si knjigo čim prej naročijo potom Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Obžalovanja vredni slučaji.

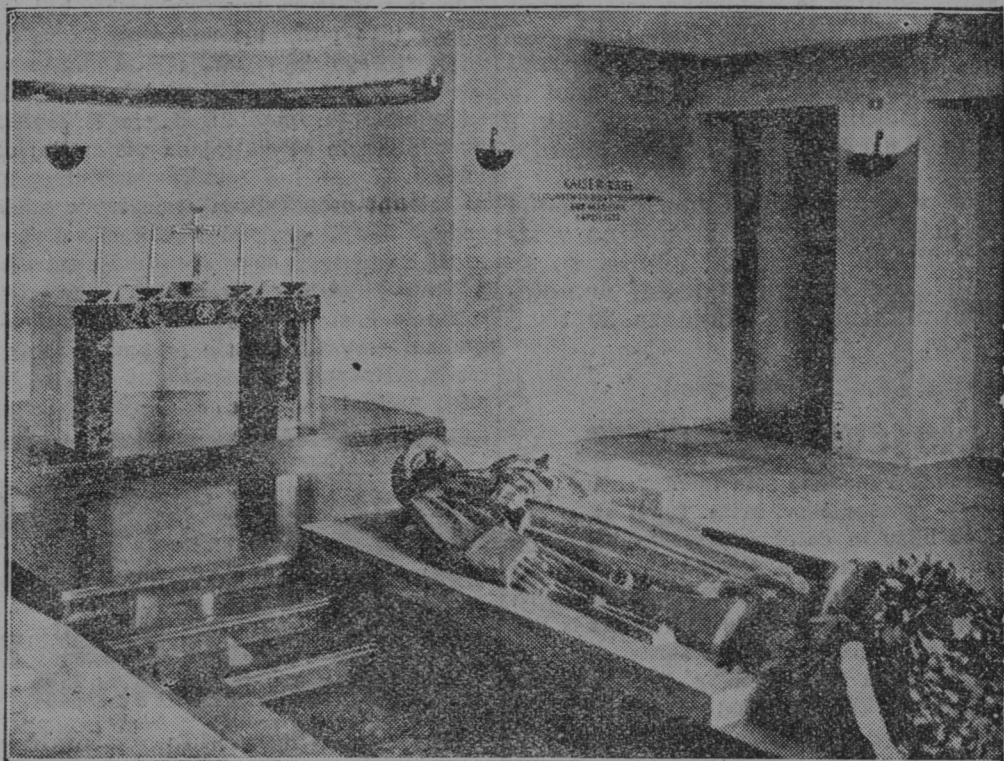
Obešenega so našli v kleti tuje hiše 45letnega cestarja Alojzija Zoreca iz Rogoznice pri Ptujju. Z eno roko je še držal za vrvi, hoteč se še rešiti v zadnjem trenutku, a je že bilo prepozno.

Prostovoljno v smrt radi družinskih preprirov. Radi družinskih preprirov je pobegnila z doma 33letna najemnica

Ivana Turk iz Turnišča pri Ptujju. Pastir je našel nesrečnico v graščinskem drevoredu na akaciji obešeno.

Mati skočila z otrokom v naročju v bajer. Dne 21. septembra zvečer je skočila v bajer na Gvido v Trbovljah rudarjeva žena z enoletnim otrokom v naročju. Sosedje so nesrečno mater opazili in ji priskočili na pomoč, ker je še tičala v blatu blizu brega. Mater so izvlekli živo, otrok je bil že mrtev. Žena si je hotela končati življenje radi družinskih razprtaj.

Družba 13 vlomilcev pod ključem. Ljubljanski policiji je uspelo, da je zaprla 13 članov tatinske tolpe, ki je kradla razno blago po Ljubljani in po vseh večjih mestih naše države. Prijeti tatovi so po večini iz okolice Velike Kladuše v Bosni. Samo v Ljubljani so pokradli blaga za 30.000 Din. Pokradeno blago in

Grob neznanega vojaka na Dunaju.

Beračica, ki posoja denar.

V madžarskem mestu Miskolc se je vršila zadnje dni sodna obravnava, ki je odkrila dejstvo, da je posodila celemu mestu znana beračica trgovcu 8000 pengő. Ker se je trgovec branil, da bi plačal dolg, ga je beračica tožila. Denar je rabila beračica za izplačilo dote svoji hčerki v znesku 4000 pengő.

==

Oče zračne pošte.

Razpošiljanje pošte po zračni poti velja za pridobitev najnovejšega časa, v istini pa gre nazaj na mnogo večjo starost. Zračno pošto je upeljal v prvi polovici 19. stoletja Anglež Hil, duhovnik

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Na potu po Braziliji mora imeti človek za noč ogenj in za spanje spalno mrežo, sicer ne bo prodril daleč v notrajnost, ampak bo postal poprej žrtev jaguarskih zob in kačjega strupa.

Nadalje si ne smemo domišljati, da vodijo v notrajnost Brazilije ceste ali kolovozi. Kaj še! Vsaka naselbina, zlata ali dijamantna jama, kjer biva na eni točki več ljudi, si zbere do bližnjega mesta kar po svoje najboljšo smer in po tej prevažajo z voli prehrano ter razne druge nujnejše potrebščine. Kjer je največ sledi koles, tam pravijo, da je — cesta! Kako prekoračijo vozniški poteke in reke, je njihova zadeva in tolikokrat umetnost v iskanju plitvin in za prevoz mogočih obrežij.

Smeri za vozove so pač tako izbrane, da pride živina v gotovih razdaljah do pitne vode. Toliko krajevnih šeg ter potovalnih navad nevajenih manjših družb je že pomrlo v brazilijanski stepi od žeje in to le radi tega, ker hlastijo kar naprej do dijamantnih polj ter zlatih jam, ne oziraje se na zarezane koles v zemljo.

11

Ne jaguar, ne kače in razna druga s strupenim želom oborožena golazen niso v stepi za potnika najhujša nevarnost, ampak razne bolezni so oni plazeči se strup, napram kateremu je človek na samotnih potih brez moči.

Našteto se ni tikalo naše ekspedicije, katera je bila res dobro založena z vsem in so jo vodili proti cilju preizkušeni možje, ki so že gledali v oči vsem mogočim težkočam ter nevarnostim.

Pri vsej dnevnosti ter nočni pazljivosti so nam poginili vsled kačjih pikov 4 konji nosači ter en vol. Dva pičena gonjača je zdravnik otel z ubrizganjem protistrupa.

Na pohvalno plat moram omeniti brazilijansko gostoljubnost v stepi. Kjerkoli smo se oglašili po naselbinah in po posameznih kočah, so nam prihiteli ljudje nasproti z vsem, kar so posedali. Brazilijanski stepni človek je skromen liki Japonec. Leto in dan živi od mleka, črnkastega fižola ter riža. Govejo živino koljejo doma, a uživajo posušeno meso za največje praznike in dolgočasni dobi deževja. Hiše so seve najbolj preprosto zgrajene iz kolov, prepletene s šibjem, obmetane z ilovico in pokrite s palmovim listjem. Snaga po bivališčih je postranska stvar. Marsikateri kolonist si drži pri koči nestrupeno orjaško kačo. Golazen skrbno hrani z mlekom ter s kun-

perilo so prodajali v Bosno. Oba glav-
varja tatov Husein Rožič in Džemal
Okanovič sta ušla iz Ljubljane pred are-
tациjo. Okanovič je padel v roke policiji
v Karlovcu, kjer se je izdajal pod na-
pачnim imenom in ga bodo prepeljali v
Ljubljano.

**Velika vlomilska družba pred sod-
niki.** V Ljubljani je bila zadnje dni na
zatožni klopi 12članska vlomilska druž-
ba, ki je oškodovala razne ljudi za 40 ti-
soč Din. Sodišče je obsodilo dne 20. sept.
11 obtožencev skupno na 13 let, 5 mese-
cev in 13 dni zapora. Proti 12. obtožencu
je bilo kazensko postopanje izločeno.

Skupno v smrti. Dne 23. septembra
so potegnili iz Savinje blizu Drešinje
vasi pri Petrovčah 44letnega brezposel-
nega pekovskega pomočnika Vinkota
Škaferja iz Gotovelj pri Žalcu in 19let-
no posestnikovo hčerko Milko Grlic iz
Drešinje vasi. Trupli sta bili povezani
z vrvmi. Škafer je napisal v svoj notes,
da si vzame življenje, ker nima de-
narja, ne službe in je bil obsojen radi
tatvin pri bivšem mojstru Senici v
Žalcu. Deklina je zapustila listek z
beležko, da gre v smrt, ker ji branijo
zakon s Škaferjem.

Vlom v trgovino. V Črmošnjicah pri
Kočevju je bilo v noči vlomljeno v tr-
govino Emila Sauerja. Vlomilci so se
splazili skozi okno in odnesli nemote-
no manufakturnega blaga za 29 tisoč
dinarjev.

*

Slovenska Krajina.

Črensovci. V nedeljo smo imeli pri nas pro-
ščenje — povišanje sv. križa. Ljudi se je
nabralo od blizu in daleč zelo veliko, saj je pa
bilo tudi vreme krasno. Imeli smo ta dan pri
nas pet sv. maš. Ob 7 je pridigal g. Lovrenčič,
pri glavni službi božji ob 10 g. Rantaša iz Po-
lane, sv. mašo pa je imel ob asistenci doma-
čega g. župnika in kaplana g. kaplan Ciglar
Al. iz Beltincev. Ob tej priliki se je pri nas pr-
vič pel evangelij v slovenskem jeziku. — V
pondeljek smo imeli kramarski in živinski se-
jem. Živine je bilo prignane le 213 komadov.

ci, ta mu vrača preskrbo na ta način, da mu
preganja cele noči miši ter podgane.

Med takimi le prilikami smo se vlekli počasi
naprej, da bi z naglico po nepotrebnem ne mu-
čili ljudi ter živali. Po zatonu solnca smo sedeli
cele ure krog plapoločih ognjev in poslušali za-
nimive doživljaje naših spremljevalcev. Pripove-
dovanja so se nanašala največ na srečno prestane
smrtne nevarnosti po divjih pokrajinah ter pra-
gozdih.

Obširno sem že razkladal o kačji nevarnosti
po brazilijanski stepi. Mnogo naših nočnih raz-
govorov se je vrtelo baš krog kač in hočem bele-
žiti dva doživljaja. Enega nam je zaupal vestman
Malcolm Dick. Omenjeni je že iskal po južno-
ameriški državi Venezuela ob rekah dijamante in
izpiral zlato. Pridebil si je z najnapornejšim de-
lom nekaj premoženja in se je odpravil za izku-
pičkom za dijamante ter zlata zrna proč iz ne-
zdravih krajev nazaj v Severno Ameriko. Zadnjo
noč pred odhodom iz dijamantnih grab je spal v
svoji kočii. Dick je pripovedoval tajinstveno ta-
ko-le:

»Spalno mrežo sem že bil spravil med drugo
ropotijo. Sklenil sem, da bom prebil zadnjo noč
med naselbino dijamantnih iskalcev na tleh, ka-
mor sem natrosil palmovega listja,

Prodanih je bilo 110 komadov in sicer bike
in telice so kupovali po 3—3.75 Din, krave po
2.50 Din.

Črensovci. Letos sta minili obe proščenji
brez fantovskih pretefov. Mogoče bodo počasi
tudi pri nas prenehali tisti žalostni fantovski
obračuni. Neki fant iz Dolnje Bistrice je pa le
malo pregloboko pogledal v kozarec, tako da
je v cerkvi med večernicami sede ob zidu za-
spal in so mu tovariši komaj dopovedali, da je
v cerkvi, in ga spravili na zrak. — Na dan
proščenja je pogostil g. župnik Zdravec 16
gospodov duhovnikov, med drugimi so ga po-
častili s svojim obiskom g. kanonik Slepec iz
Sobote, g. mons. Lovrec iz Ljutomera in drugi.
— Fantje iz Srednje Bistrice so šli po kožu-
hanju koruze med njivami na Dolnjo Bistri-
co. V koruzi so našli neko osebo, ki ni imela
las, bila pa je v ženski obleki. Ko so jo osvet-
lili, si je zakrila obraz. Fantje so odšli, da bi
prišli v večji družbi pogledat čudnega nočne-
ga gosta. Pa ko so se vrnili, osebe več ni bilo.
Kdo je bila ta skrivnostna oseba, kaj je de-
lala v tako pozni uri na polju, ne ve nihče.
Ni izključeno da so fantje le iz strahu videli
osebo, ki je mogoče niti ni bilo. — V Žižkih
so nekaterniki pozabili, da je 8. septembra
mala maša in so zjutraj na vse zgodaj začeli
mlatiti. Ko so jim sosedge povedali pomoto,
so mlatiči prenehali in sramežljivo odšli. —
nedeljo dne 23. septembra je imel v Dokležov-
ju (Beltinci) svojo prvo sveto mašo salezijanec
g. Kovačič. — Svinjska kuga v nekaterih va-
seh zelo kosi svinje našim itak siromašnim
ljudem. — V Črensovcih je umrla Virag Te-
rezija, ki zapušča 4 mladoletne otroke. Naj v
miru počiva!

Gornja Bistrica. Nalezljiva bolezen griža se
naglo žiri. V naši vasi jih je že več umrla.
Ljudje iz nerazumljivih razlogov bolnike skri-
vajo in jih nočejo pokazati zdravniku. Naši
zdravniki so dobili pomoč iz Ljubljane. Šola
je zaprta do 1. oktobra. V beltinski fari je pa
zaprtih več šol in vasi Melinci in Ižakovci sta
kontumacirani (zaprti) in tudi del naše vasi.
V Soboti leži trenutno 55 bolnikov, več jih je
pa še v domači oskrbi. V Šoli v Odrancih je
otvorjena bolnišnica (izolirnica). Po vaseh se
vozijo lep zaprt avtobus, menda higijenskega
zavoda.

Žižki. Pred dvema tednoma smo poročali,
da so se fantje pri nas stepili. Neki list pravi,
da so imeli le »prasko« in da smo mi lagali.
Resnici na ljubo omenjamo: Hozjan Ignacij
je dobil v hrbet 3 cm globoko rano, veliko rano
v roko, težek udarec na levo stran lica.
Danes sem se ponovno pri njem oglasil in on
pravi, da je vsled rane v hrbet začel težko di-
hati, bal se je za življenje in ob 22. uri so ga
peljali k zdravniku. Zdravnik mu je zašil rano
na hrbtu in roki. To je resnica. Vse drugo
je laž. Kdor stvarno sodi, tisti ve, da radi ka-
kih prask nikogar ponoči ne vozijo k zdrav-
niku in da iz prask zdravnik ne vlačijo šivov
iz ran po enem tednu. — Mi smo poročali ša-
krat v nedeljo zjutraj, ko je ranjenec ležal,
pozneje pa je res vstal in pokazalo se je, da
rane niso bile smrtno nevarne. Naročniki na-
šega lista, ne dajte se begati, saj sami veste,
zakaj naš list tako napadajo, pri miru pa pu-
stijo »Domovino«, »Mursko Krajino« in vse
druge liste, ker jim pač ti menda niso nevar-
ni. Na napade tudi poročevalec ne bo več od-
govarjal, sodbo si napravite sami!

Še o „Domovinih“ ro- manih in povestih.

»Beg iz življenja«: to je malodane
stalna rubrika v našem časopisju, ki se
v njej zabeležujejo slučajni samomora,

poskušene ali izvršene. To je ža-
lostna rubrika, ker beleži za naš narod
veliko biologično izgubo ter hkrati raz-
svetljuje moralno slabost, ki se ved-
no bolj širi med našim narodom, osobi-
to med njegovo mladino.

Različni so vzroki tega pojava. So
brezdvomno tudi gospodarskega znača-
ja. Še bolj pa jih je treba iskati na mor-
alnem področju. Ni življenjske resno-
be, ni volje za življenje in njegove na-
loge, ni odpornosti proti težavam, ki

Trdno zaspim. Nepopisno mučne sanje me iz-
vlečejo iz spanja. Pri zavesti in rahlo odprtih oči
zapazim, da mi leži zvita na prsih grozno stru-
pena kača, ki me opazuje in steguje neprestano
na dvojne preklani jeziček proti mojemu obrazu.
Znal sem, če le vidno trenem z očesom, me bo de-
pošast pičila, umrl bom tekom par minut in ves
moj krvovažuljavi nekajletni trud bo zastoj! Mi-
nute opazovanja na mojih prsiah počivajoče kače
so se mi dozdevale cela večnost. Kača je bila mir-
na, le njen neprestano migljajoči jezik je pričal,
da je pripravljena vsak trenutek na naskok.

Naenkrat se odpro čisto na rahlo vrata v mo-
jo bajto. Črna človeška prikazen se spusti koj pri-
durih na vse štiri in se plazí neslišno z golim bo-
dalom med zobmi proti mojemu ležišču. Jasno
kakor na dlani je bilo, da me misli neznani na-
padalec na smrt zabosti zadnjo noč in se polastiti
mojega premoženja. Na prsiah kačo, proti meni se
plazi zavraten morilec. . . Da nisem sredi med
obema neizbežnima smrtnima nevarnostima zbla-
znel od groze, je itak čudo! Kaj me je spreletavalo
v taistih najtežavnejših trenutkih v mojem živ-
ljenju, bi vam danes težko popisal.

Tolovaj se priplazi skoro tik do ležišča, gleda
in se ozira po meni, ne da bi zapazil kačo. V pre-
pričanju, da spim, hušne pokoncu, hoče zamah-
niti z bodalom proti moji srčni strani, kača se

modernizator angleš-
kih poštних razmer.
Leta 1840 se je poslu-
žil Hil za prenos po-
šte po zraku balona.
Hil je umrl leta 1879.
Pokopali so ga v vest-
minsterski opatiji, kjer
je tudi njegov lep
marmornat kip.

Po številu čebelnih panjev

je na prvem mestu
Nemčija, na drugem
Francija, na tretjem
Rusija, na četrtem pa
je Jugoslavija, ki ima
668.863 čebelnih pa-
njev. Od teh je 220.000
modernih panjev s
premakljivimi satni-
cami.

Izseljevanje židov iz Nemčije.

Od početka Hitlerje-
ve vlade do danes je
zapustilo Nemčijo 65

vstajajo iz sedanjih razmer, ni potrpežljivosti in stanovitnosti. Lahkomiselnost zavaja v pohlep po uživanju in če se ta pohlepnost ne zadovolji, pa pobegne mlad človek iz življenja.

Jasno je, da mladina sama ni zakrivila teh razmer, ki so pogubne za posameznika in usodnih posledic za narod. Mladina se ni sama vzgojila, marveč se je njena vzgoja vršila ter se vrši pod vplivom dveh »vzgojnih in prosvetnih« sredstev: kina in čtiva.

O čtivu, ki se danes nudi naši mladini, smo že večkrat razpravljali. Ugotovili smo tudi ter to ugotovitev podprli s stvarnimi dokazi, da »Domovina« nudi s prevodom nemškega romana »Dva človeka« naši mladini čtivo, ki je za njo kvarno. To je roman docela nekatoliške in protikatališke vsebine: ponižuje duhovski stan, povečuje pa strast in požljivost.

»Domovina« pa ta književno-propadli roman znova proslavlja kot »nega najboljših in najlepših ljubezenskih romanov po vsem svetu« ter priporoča, da bi morala vsaka domača knjižnica, ki bi morala biti v vsaki hiši, imeti med najlepšimi povestmi kot prvo to »prelepo ljubezensko zgodbo«. Mar-li hoče »Domovina« tudi priporočati, da bi ta »prelepa ljubezenska zgodba«, koje izid je za »oba človeka« beg iz življenja, našla dosti posnemanja med slovensko mladino?!

Duh »Obeh človekov« tudi prevladuje v povesti, ki je v »Domovininem« podlistku sledila temu romanu pod naslovom »Golški svetnik«. V njej zopet nastopa tip (lik) »nesrečnega« duhovnika. Nesreča je mladostna ljubezen, ki se njenega pogubnega vpliva ta duhovnik ne more iznebiti do svoje nagle smrti, ko ga med sveto mašo neposredno pred posvetitvijo keliha zadene kap s smrtnim izidom. Ta mladostna ljubezen se kajpada opisuje z moderno filmsko učinkovitostjo: študent strelja na sebe in na deklo, preden gre v bogoslovje. Strel ne doseže namena: študent ostane pri življenju. Pravzaprav pa ga doseže:

če bi namreč ne bil ostal študent pri življenju, ne bi šel v bogoslovje ter bi ne postal »nesrečen« duhovnik, ki ga vse življenje preganja privid nesrečne ljubezni.

Prepuščamo staršem in odgovornim činiteljem sodbo o tem, ali spada takšno čtivo v roke naše mladine.

★

Ljutomer. Zapreke so prišle, zato se je naš program društvenega življenja nekoliko spremenil. »Mlinarjevega Janeza« homo igrali še le dne 14. oktobra popoldne. Sedaj pridno vadi, da bo predstava tem lepša. Tudi pevski zbor že vadi. Pevske točke so vzete deloma iz Parmove opere »Urh, grof celjski«, deloma pa je narodna pesem. To bo petja in veselja na odru. Saj nastopi okoli 30 igralcev. Ne pozabite torej, da gre dne 14. oktobra vse v Katoliški dom! — Nedeljo prej pa homo imeli društven sestanek. O zgodovini celjskih grofov bo predavanje s skioptičnimi slikami, da homo »Mlinarjevega Janeza« tem laže razumeli. Saj je vzet iz zgodovine celjskih grofov. Dne 30. septembra pa gremo gostovat k Sv. Juriju ob Ščavnici. Tam vprizorimo »Sultanovo hčerko in dobrega vrtnarja«. — Društvena knjižnica redno posluje vsako nedeljo po osmi maši. Pridi tudi Ti in se priglasil kot član društva Ljudska čitalnica. Katoliški dom je naš hram prosvete, tudi Tebi namenjen.

Sv. Jurij ob Ščavnici. To nedeljo dne 30. septembra Vas pa Ljutomerčani obiščemo. Pozdrave Vam homo prinesli, enakomisleči. In zaigrali Vam homo lepo igrico o »Sultanov-

vi hčerki in dobrem vrtnarju«. To je povest deklice, ki hoče vse vedeti, a šele pri dobrem vrtnarju najde vso resnico. Zato se njega oklene in mu sledi v njegovo kraljestvo, kot zaročenka svojemu ženinu. Duhovno predstavlja igra združitev duše z Bogom. Primer največjega poduhovljenega ljudskega teatra. Pričakujemo, da nas boste počastili s svojim prihodom, kaj ne, da boste? Da bo res prijateljski obisk, v veselje nam in Vam. Živijo Ljutomerčani! Pozdravljeni do svidenja! V prodaji si kupite vstopnice! V Pergerjevi trgovini jih dobite!

Sv. Vid pri Ptujju. Naše Prosvetno društvo je moralo iz raznih ovir preložiti igro o »Izgubljenem sinu«. Zato jo vprizori v nedeljo dne 30. septembra ob treh popoldne v Slomšekovem domu. Igra je mogočna in pretresa vsakega v dno duše. Med odmori igra tamburaški zbor društva. Nastopi nad 40 igralcev. K obilni udeležbi vabimo vse! — Odbor.

»Družabni klub« Sv. Jurij ob Taboru. Prihodnjo soboto dne 29. in v nedeljo dne 30. t. m. vprizorimo pri Sv. Juriju ob Taboru lepo in globoko duhovno igro, misterij, Pogačnikovega »Slehnika«. Vrši se na prostem pred župno cerkvijo sv. Jurija in se začne ob 7. uri zvečer. V slučaju slabega vremena bo vprizoritev v že povečani dvorani cerkvenega doma. Resni prizori »Slehnika« bodo vsakogar globoko pretresli, saj bo vsakdo gledal takorekoč samega sebe v igri. Zato ni čudno, da vlada za »Slehnika« precejšnje zanimanje. Na svidenje v soboto in v nedeljo!

★

tisoč židov. Od imenovane številke odpade na Francijo 21 tisoč, 10 tisoč na Sveto deželo, 8000 na Poljsko, 4000 na Čehoslovaško, 3000 na Združene ameriške države, na Holandsko, Švico in skandinavske dežele in po 2000 na Angleško ter Belgijo in 6000 v razne druge države.

Egiptovski farao med republikanci.

Leta 1825 je prejel franc. kralj Karl X. od Mohameda Alija zelo dobro ohranjeno mumijo staroegipčanskega faraona v umetniško izdelani krsti iz cedrovine. Pošiljko so slabo zavili in med prevozom po morju je udrla voda v njo. Mumija je začela zaradi mokrote razpadati in

mu ovije krog roke in ga usmrti z enim ugrizom. Koga je razkrinkal kačji strup kot smrtnega sovražnika? Mojega večmesečnega tovariša pri iskanju dragih kamnov, Marka Balhena.

Še isto noč sem vstal, si naložil na hrbet prtljago in zginil iz nasebine, kjer me je hotel umoriti pred slovesom prijatelj iz neugnanega pohlepa po denarju.

Mene je otel čisto sigurne smrti najhujši sovražnik Braziljanca — kača.

Zanimivo in ganljivo je tudi poročilo g. Davisa Grahama o njegovem doživljanju v braziljanskem pragozdu. Naš finančni minister nam je zapupal ob stražnem ognju naslednje:

»Jaz in moja dva tovariša smo ravnokar zlagali spalne mreže, ko smo slišali v neposredni bližini cmokajoč glas. Ozrli smo se in zagledali kakih 50 cm visoko opico, ki je stala po koncu in nas opazovala. Krog pasu ji je bingljaj kos vrvice. Žival se je kretala pred nami brez najmanjšega strahu, mahala je z roko naprej po goščavi, cmokala z jezikom in nas vabila, naj ji sledimo. Iz obnašanja opice je bilo sklepati, da gre za udomačeno žival. Ko me je še pocukala za hlače in me skušala naravnost potegniti za seboj, senu smo dalje obotavljali in smo ji sledili z indijanskima vodnikoma.

Skoro eno uro smo se plazili skozi najbolj goste goščave pragozda, ki je bil poln najčudovitejšega živalstva ter rastlinstva. Opica je bila pred nami in navadno se je poganjala po opičji navadi z ene veje na drugo.

S sekirami smo si morali izsekavati pct, da smo mogli naprej skozi grmovje in močvirje, ki je bilo križ in kraž prerasteno z ovijalkami. Žival se je neprestano ozirala, če ji sledimo.

Pred nami so se skrivale kače, škorpijoni ter orjaške žuželke, opice, papagaji in vse mogoči ptiči. Slednjič je postala goščava pragozda le redkejša. Skozi vejevje in listje so že lahko prodirali solnčni žarki. Znašli smo se na solnčni jasi pred iz bambusovih palic spleteno kočjo.

Naš opičji vodnik je zginil takoj skozi bukcnjo pri strehi v notrajnost. Trkali smo na vrata, kilcali, a nikdo se ni oglasil. Smo pač udrii vrata in zagledali nekaj strašnega. Majhna soba je bila vsa prepletena s pajčevino in po stenah so begali liki človeška roka veliki pajki. Iz enega kota kočje nas je zrla nemo iz spalne mreže — človeška lobanja. Na klice opice smo si napravili pot skozi pajčevino. V mreži smo zapazili okostnjak, zavil v borne ostanke obleke. Pri nogah kosti je čepela opica — naša vodnica. Poleg spalne mreže je visela zarjavela puška. Pod njo

Sv. Jakob v Slov. goricah. Zapustila nas je preblaga mamica Notburga Javšnik, bivša posestnica na Zgornjem Hlapju. Pogreb se je vršil dne 12. septembra pod vodstvom domačega g. župnika Erhaticha. Domači pevski zbor ji je zapel pri hiši žalosti, pri cerkvi in na pokopališču v srce segajoče žalostinke. Cerkevni ključar Rošker Anton se je v kratkih ter ganljivih besedah poslovil ob odprtem grobu od dobre mu sosede. Vzorno mater bodo pogrešali reveži, posebno pa njena najmlajša hči, v katere hiši je bila mati prava luč. Dragi mamici bodi ohranjen trajen spomin!

Stojanci pri Ptuju. Lepa slavnost se je vršila preteklo nedeljo v Stojncih pri Ptuju. Blagoslovili so novo motorno brizgalko, ki jo je nabavila domača prostovoljna gasilska četa. Na svečanosti so bile vse gasilske čete iz bližnje okolice ter velika množica ljudi. Kumstvo sta prevzela zakonca Franc in Marjeta Zagoršek, posestnika v Prvencih. Cerkevne obrede je opravil vlč. g. župnik Groblar iz Sv. Marka, ki je imel pri tej priliki lep in globoko zasnovan govor, v katerem je naglašal človekoljubno in požrtvovalno delo gasilcev. Pa blagoslovitvi nove moderne brizgalne se je vršil v prostorih gostilne g. Turka slavnostni banket, za tem pa prosta zabava.

Lahonci pri Ivanjkovcih. Sredi novic, ki se vrstijo dan za dnem, se je vredno spomniti na umrlo Marijo Skuhala, ki je umrla stara komaj 20 let. Bila je vestna in pridna služkinja pri gospodarju Stanku Kosi. Neizprosna jetika, s katero se je borila tri leta, ji ni prizanesla kljub temu, da je iskala zdravja v bolnišnici v Mariboru in v Ptuju. Pokopana je bila na pokopališču pri Sv. Tomažu, daleč od svojega očeta, ki je predlanskim podlegel istotako jetiki in je pokopan pri Sv. Križu na Murskem polju.

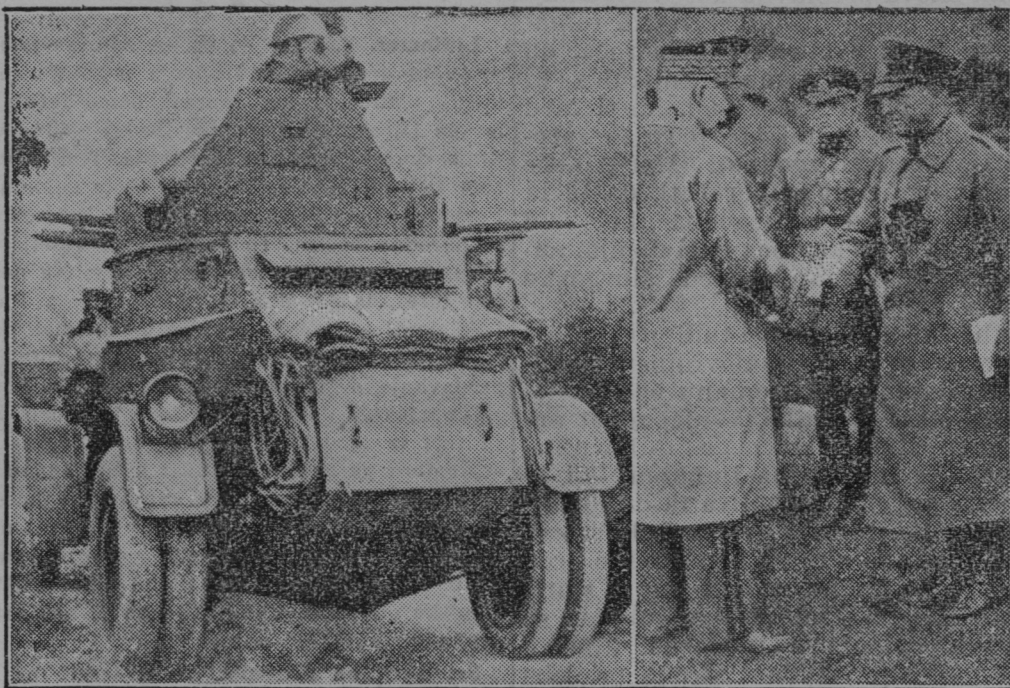
Verzej. V nedeljo dne 30. t. m. bo naš farni patron sv. Mihael obhajal »svoje godovno«! In sicer v novi, lepi obleki. Glavni oltar namreč je bil do birme prav okusno popravljen in obnovljen po navodilu g. dr. Fr. Steleta. Delo pa

je izvršil v splošno veliko zadovoljnost g. Fr. Zamuda, pozlatar od Sv. Križa. Pa ne le samo oltar, tudi cerkvena slikarija in cerkvena oprema je prav posrečeno prenovljena, tako da je sedaj naša župnijska cerkev kakor lepa rožica v šopku naših cerkev! To delo pa sta z veliko ljubeznijo vršila domačina g. Fr. Cmreka, občinski predstojnik, in g. Jože Janežič. Omogočili so to delo fārani in okoličani, ki so iz ljubezni do Boga globoko zajemali, kadar so prišli po zbirco tisti za cerkev! Darovalcem in mojstrom bodi Bog obilen plačnik, sv. Mihael pa vodnik k Bogu! Letošnje žegnanje v obnovljeni cerkvi naj bo zato Bogu v veliko čast, našim dušam pa v veliko korist. Prvo sv. opravilo bo ta dan opravil novomašnik iz Dokležovja g. Alojzij Kovačič, ki je bil te dni posvečen v mašnika. Pozno sv. opravilo pa g. dekan Josip Weixl. Molimo za dobrotnike naše cerkve, in da popravimo še stranske oltarje in prižnico!

Gornja Ponikva. Vsled razpusta Prosvetnega društva že dolgo ni bilo mogoče prirediti

nobene predstave, katere dobiček bi se lahko porabil za nabavo knjig za župnijsko knjižnico. Zato bo gostovalo na Gornji Ponikvi Bralno in kmetijsko društvo »Sloga« iz Sv. Petra v Savinjski dolini in bo vprizorilo dne 30. septembra popoldne ob treh igro »Prisegam«. — Hmeljska kupčija je bila tukaj dokaj dobra za letos. Velika večina hmeljarjev je imela lepo blago, zato so ga lahko in hitro prodali po 35 do 40 Din 1 kg. Nekateri so imeli slabše blago in so ga prodali po nižjih cenah, ali pa še čakajo ž njim. Okolica Gornja Ponikva ima veliko sadja. Druge okolice ga imajo pa malo in prav malo. Zato kupujejo za hmeljski denar jabolka za jabolčnik.

Sladka gora pri Šmarju. V petek dne 14. t. m. je naš srčno dobri g. župnik Ivan Ivanc še maševal v domači cerkvi. Kmalu ga je prijelo, vendar je prepozno iskal pomoči v bolnišnici v Celju. Komaj je prišel v bolnišnico, je že izdihnil svojo blago dušo. Prvotno je bilo v načrtu, da bo pogreb v Šmarju, ker pa je bila želja vseh fāranov, naj njihov duhovni pa-

Iz letošnjih manevrov francoske armade. Levo težki francoski tank in desno: francoski maršal Pétain pozdravlja na manevrih generale tujih držav.

sta ležala na tleh dva revolverja, ostanki tašk za patrone, indijanska sulica, lok in puščice.

Priprosto orožje si je napravil sam neznanec, ko mu je pošlo strelivo. Odkrili smo še pločevinasto škatlo, ležala je poleg okostnjaka, v njej je bila posušena kačja koža in nato napisano nekaj z ogljenčkom v portugalskem jeziku. Črke so bile že precej nečitljive, a vendar se je dalo z dostavkom prečitati to-le:

»Ravnokar me je pičila ena najbolj strupenih kač. Dobro vem, da bom živel samo še nekaj minut. Ako me bo kdo odkril v tej samoti, naj zna, da sem morilec ministra (ime nečitljivo). Za zločin sem se bridko pokoril in umiram popolnoma sam v divjini. Da sorodniki tudi pri moji smrti ne bodo imeli radi mene kakih sitnosti, zamolčim tudi svoje ime.« Datum nečitljiv. Podpis se je glasil: »Nesrečen študent.«

Udomačena opica nam je mirno dovolila, da smo brskali po žalostni zapuščini. Ko smo hoteli sneti s stene spalno mrežo, da bi zagreblili kosti nesrečnega neznanca, je začela cviliti na ves glas in je skušala ugrizniti, če se je kateri dotaknil mreže. Šele tedaj, ko smo pustili mrežo na prvotnem mestu, se odstranili iz sobe in zaprli za seboj vrata, se je pomirila opica. Oddaljšoč se od kočure, smo čuli zadovoljno opičje cmanjanje, ki je značilo radostno oznanilo, da bode

stražila še naprej gole kosti in s tem rajnega gospodarja . . .«

Po izpovedi nekaterih gonjačev smo se bližali počasi naselbinam iskalcev dijamantov ob še dokaj neraziskani reki Rio das Garcas. Naše potovanje se je zavleklo in smo bili na potu skoro tri tedne. Presneto slaba bi nam bila predla, da niso bile naše zaloge dovoljne in če bi nas bile ovirale hujše plohe. Celi čas nas je spremljalo žgeče brazilijansko solnce, mučili so nas nesrečni moskiti, vozili smo se proti večji naselbini, kjer nas je čakal daljši odmor, da si opomoreta človek in žival za pot skozi pragozd, skozi katerega smo morali, če smo hoteli do bajnih zlatih najdišč.

— — —
Naša karavana se je ustavila na prvi dijamantni naselbini, ki je trgovsko središče obširne okolice in nosi ime »Café«. Beleženo ime se je oprijelo skupine koč po reki, ob kateri leži in je voda rjavkaste barve kakor kava.

Bajte so v Café po brazilijanskem stepnem načinu iz kolov, šibja, ometane z ilovico in pokrite s palmovimi listi. Celo kino in bivališče zdravniška smo izsledili v tej naselbini.

Naša karavana se ni zmenila za umazane kočure. Zapeljali smo vozove na obširen travnik ob reki, kjer je bilo bolj vlažno in za konje ter

so jo morali pokopati. Grob so izkopali v vrtu znanega francoskega grada Louver. Grobišče bi bilo dovolj dostojno za egiptovskega kralja, če bi počival sam na omenjenem mestu, kar pa se ni zgodilo. Francoze, kateri so bili pobiti med revolucijo l. 1830, so pokopali poleg faraona. Ko so pozneje izkopali kosti revolucionarnih junakov, da so jih prenesli na posebno odličan prostor, niso mogli ločiti faraonovih kosti od okostij revolucionarjev. Na ta način je prišlo do tega, da počivajo zadnji ostanki staroegiptovskega vladarja skupno z žrtvami revolucije v — častnem grobu.

najde svoj poslednji dom tam, kjer je 15 let delal za svoje ovčice, so zemske ostanke pokojnega pripeljali sem, kjer je dne 18. sept. nastopil svojo zadnjo pot. Kako je bil naš g. župnik priljubljen med svojimi farani, je pričal njegov veličastni pogreb, katerega, lahko rečemo, se je udeležila vsa župnija. V cerkvi se je v lepih besedah poslovil od pokojnika g. župnik Kolenc iz Št. Vida, ki je opisal rajnega kot vzglednega, vedno za vse dobro vnetega dušnega pastirja. Pogreba se je udeležila tudi številna duhovščina iz domače in sosednih dekanij. Pogrebne obrede je opravil g. dekan Lom iz Šmarja. Pokojnika so nosili gasilci, ki so se tudi v večjem številu udeležili pogreba; v sprevedu je šla Marijina družba z zastavo, šolski otroci s Sladke gore in Lemberga pod vodstvom svojega učiteljstva. Pred župniščem in ob grobu so mu zapeli v slovo domači pevci, v kratkih besedah se je pa od rajnega poslovil g. dekan Lom. Sedaj počiva med svojimi ovčicami, katere je vedno ljubil in zanje vse storil. Naj mu Bog obilo poplača vse, kar je dobrega storil v svojem življenju!

Iz zagrebške torbe. Zmiraj katero uganemo. Pa smo jo tudi v nedeljo. Takole smo pomislili, da je Zagrebško goro Bog za vse ustvaril. Zakaj se ne bi spustili nanjo tudi mi! Pa smo jo vrezali. Cela vojska nas je bila. Mahnili smo jo čez Cmrok na Šestine, v krasno nedeljsko jutro, ki ga je Bog dal kar gotovo prav nam. Pa kaj bi naprej na dolgo in široko raztezal zgodbo tega našega izleta. Stopili smo na Medvedgrad k sv. Jakobu, kjer smo imeli sv. mašo in po naše lepo zapeli, v kapelici na Slemenu bi nemara delali napotje! Potem pa še pičlo uro lahke hoje na Piramido, kjer je Hrvaško planinsko društvo ta dan imelo svojo lepo svečanost: blagoslovitev temeljnega kamna Tomislavovega doma v proslavo 60letnice svojega obstoja. Ljudi je bilo gori, da je bila živa cela Medvednica. Pa ne mislite, da so prišli vsi peš. Bo vam hodila razvajena gospoda peš, kamor se lahko z avtom pelje! Tudi bi ne mogel kdo celo popoldne plesati, če bi vsi peš prišli gori celo pot, ki je za srednjega pešca za tri ure dosti dolga! Naše večernice so bile v kapelici v Slemenu, potem smo jo pa krenili nazaj v dolino, tudi po božji besedi: s petjem in vriskanjem, da so menili drugi: »Tem Krajncem jih kar nikoli ne zmanj-

ka!« In nam jih res ni zmanjkalo vse do doma, pa smo se še po potu marsikje ustavili, da bi tako bolj do tal posegli v zakladnico naše narodne pesmi, a nam še niso pošle. Takole si pomagamo, da nam je za Svetim Rokom manj dolg čas! — Vsi seveda nismo bili na Slemenu. Kako pa! V Zagrebu smo tudi športniki! Da se ne bi pozanimali, kaj bodo napravili naši, smo pustili doma nekaj »kibicev«, da so dajali poguma tistim, ki gotovo niso mogli upati posebnih simpatij v tujem mestu. Tudi ti so dobro odrezali. Klub Primorje se je dobro obnesel in dobil priznanje tudi od hrvaške javnosti. Pa pravimo mi, da je tudi navdušenje naših, s katerim so jih spodbujali, bilo nekaj vredno! — Še en dogodek, nekoliko zanimiv za slovensko javnost, se je odigral v Kostajnici, kjer je bila v nedeljo odkrita spominska plošča Martinu Trstenjaku, ki je tam deloval kot učitelj. Slovencec je poznan kot pisatelj, med Hrvati si je pridobil slavo odličnega »udripopovca«. Na

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 22. septembra so pripeljali 40 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 9—10 Din, slanina 12—13. Kmetje so pripeljali 4 voze sena po 38—40, 2 otave po 30 in 1 lucerne 45, 18 voz krompirja po 0.50—0.75, 37 vreč čebule 1—1.50, česen 4—5, 13 voz zelja 0.50—1, kisló zelje 3, repa 2, kumarce 0.25, hren 4—5, luščeni grah 7—8, jabolke 2—4, hruške 3—4, slive 4, breskve 3—6, grozdje 4—7, celi oreh 8, luščeni 28—32, kostanj 1.25—2, pečen 6—8. Na trgu je bilo 8 vreč pšenice 1.25, 6 rži 1, 12 ječmena 1.25, 14 koruze 1.25, 10 ovsa 9.75, 8 prosa 1.50, 5 ajde 1, 13 fižola 1.50—2. Smetana 8—10, mleko 1.50—1.75, surovo maslo 20—24, čajno maslo 28—32. Prinesli so 65 kokoši 20—30, 982 piščancev 18—55, 12 gosi 30—35, 30 puranov 30—40, 58 rac 10—20, 43 domačih zajcev 5—30.

Mariborski svinjski sejem 21. sept. 1934. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 321 svinj

Ljudje, ki so bolni na želodčnih, ledvičnih in kamenih v mehuru, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kislíne in napadih protina, uravnava jo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Možje zdravniške prakse so se prepričali, da se »Franz Josefova« grenčica sigurno skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

njegovi slovesnosti so ga poveljevali kot genijalnega borca za svobodo, a ta njegova genijalnost je imela svoje prave korenine v tem, kar je prišel do osebnega spora z župnikom v Kostajnici in je po tem nasprotsvu postal »nečelen« nasprotnik svojega bivšega prijatelja in »klerikalizma« in predsednik madžarske prostozidarske lože.

in 1 koza, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 50—60 Din, 7—9 tednov 80—100 Din, 3—4 mesece 150—200 Din, 5—7 mesecev 250—300 Din, 8—10 mesecev 350—400 Din, 1 leto 600—680 Din, 1 kg žive teže 5—6 D, 1 kg mrtve teže 8—9.50 Din. Prodanih je bilo 81 komadov.

Dva sejma na Ptuj. Konjski in goveji sejem v torek dne 18. t. m. je bil, kar se tiče dogona, slabo založen, pač pa je bila kupčija še prav dobra. Prignali so 90 konj, 64 volov, 10 bikov, 121 krav in 45 telic, skupaj 330 glav živine. Od teh so prodali 224 glav. Povprečne cene za 1 kg žive teže so bile sledeče: voli 3—4 Din, biki 2.50—3.50 Din, krave 2—3.50 Din, telice 3—4 Din; konji so se prodajali po kakovosti in sicer od 600 do 3200 Din komad. Prihodnji sejem bo dne 2. oktobra. — Svinjski sejem v sredo dne 19. t. m. je bil razmeroma slabo založen in kupčija je bila malenkostna. Prignali so 199 svinj in 124 prascev, skupaj 323 ščetinarjev; od teh so prodali 84 komadov. Povprečne cene za 1 kg žive teže so bile sledeče: debele 6—7 Din, pršutarji 5—6 Din, plemene so se prodajale od 200 do 600 D komad; prasci, stari 6—12 tednov, so stali 75—200 Din eden.

Morskega volka prevažajo.

V Bakarcu pri Krajevici ob našem Jadranu so ujeli ribiči ogromnega morskega volka. Riba roparica je dolga 8 m, je tehtala 2100 kg in samo iztrebljen drob je bil težak 300 kg. Volk se je ribičem ustavljal 2 uri in jim je močno pokvaril velike mreže. Zival so prepeljali iz Bakarca na zagrebški velesejem in od tam pa na sejem v Ljubljano 7. sept.

Kačji pik in smrt.

V Braziliji opikajo kače na leto 20 tisoč oseb. Od teh jih umrje vsled kačjega strupa 5000.

govedo dovolj paše. Postavili smo šotore, zabili v nje kole, med katere smo razpeli spalne mreže. Kačji golazni niti tukaj ni bilo zaupati. Predvsem smo se pošteno okopali, nasitili in prijaviли policijski stanici, ki čuva z zapadno brezbriznostjo ter malomarnostjo v trgovskih središčih nad življenjem ter skromnim imetjem številnih izseljencev.

Drugo jutro smo odjezdili kakih 20 km od postojanke Café, da si ogledamo na licu mesta o breki Rio das Garcas način pridobivanja dijamantov.

Pot do najdišča dijamantov ni bila baš udobna. Treba je bilo prekoračiti nekaj potokov ter vod, predno smo se približali toku Rio das Garcas, o koje dijamantnem bogastvu so krožile po celi Južni Ameriki bajne vesti.

Na prvi pogled nam je bilo jasno, da izvajajo deroči reki dijamante s potapljanjem in z izpiranjem.

Številni tukaj zaposleni delavci so nas sicer pozdravili, a koj nadaljevali z delom. Iskalci dijamantov so same do šklebetajočih kosti izmzgane pare, ki so se nateple v živo iz vseh delov sveta. Največ je pa seve domačinov Mulatov ali mešancev. (Mož zamorec in žena bela, ali nasprotno.) Belokožci so po pretežni večini taki, ki bi tukaj radi z vso naglico obogateli in taki, ki

so se zatekli v neznan svet pred doma jih zasledujočo pravico. Po dijamantnih najdiščih nikdo ne vpraša: Odkod si, kaj si bil, čemu si pribežal v te kraje? Glavno je, da se drži uboga ter od bridke usode preganjana reva zakonov divjega zapada. Prestopek zoper tujo last in življenje kaznuje tu mešanica ljudi kar sama s — smrtjo. Ravno radi brezobzirne strogosti postav divjega zapada si med iskalci dijamantov vsakdo premisli, da bi izmaknil tudi najmanjšo stvar, ali napadel so-tovariša.

Delavci prebivajo po prej opisanih kočah, katere si gradijo po dva, trije in še več skupaj. Uživajo fižol ter riž, katera zalivajo ob raznih prilikah z žganim alkoholom.

Prej sem že omenil, da iščejo dijamante po teh krajih na dvojen način.

Oglejmo si nekoliko iskanje dijamantov s pomočjo potapljaških aparatov. Ta način pridobivanja je zelo — zelo težaven, smrtno nevaren in se ga poslužujejo v tem poslu izurjeni ter krepki ljudje.

Potapljaške naprave so zopet dvojne vrste: Ali si obleče iskalec popolno potapljaško obleko s svinčenimi čevlji vred. ali pa si nadene samo polovico aparata: oprsje ter šlem na glavo. V tej zadnji opremi se potapljač lažje ter prostje giblje.

Dalje sledi.

Vsem sadjarjem in posestnikom vrtov!

Pred prvim mrazom v oktobru priveže vsak previden sadjar na sadno drevje topljive pasove zoper največjega sadnega škodljivca, zimskega pedica ali mrazovca. Namesto zastarelega in nepraktičnega načina mazanja goseničnega lepiva na papir, se dobe že več let sem patentirani, gotovi, z lepivom že opremljeni drevesni pasovi, ki so mnogo bolj štedljivi in s katerimi se da lahko in hitro delati. Banovinska vinarska in sadjarska šola v Mariboru je te pasove preizkusila in jih najboljše priporočila. Dobite jih pri vseh gospodarskih zadrugah, v večjih trgovinah s semenjem, kjer jih pa ne bi dobili, jih naročite pri »Unio« družbi, tvornica sredstev za zatiranje sadnih škodljivcev, Maribor. Tu prejmete tudi brezplačno knjižico »Zatiranje sadnih škodljivcev«. Izkušnja uči: »Samo toliko se bo sadja nabralo, kar nam bo od škodljivcev ostalo.« 982

KUPČIJA S HMELJEM.

Savinjska dolina.

Kupčija je nadalje mirna. Sicer je zanimanje in povpraševanje stalno, vendar prave živahnosti v letošnji sezoni še ni bilo. Radi preobitne ponudbe so cene nekoliko popustile, pa vendar se zopet drže in se za prvovrstno blago plačuje 35 do 40 Din ter za izbrano in zlasti tudi v barvi brezhibno blago do 43 Din, za dobro srednje 30 do 35 Din, za srednje 25 do 30 Din in za slabše 15 do 25 Din za 1 kg. Pri mirnem, vendar stalnem nakupovanju je iz prve roke že prodanega nad 40 odstotkov letošnjega pridelka. Zaključna tendenca je sicer mirna, vendar še razmeroma precej čvrsta.

Vojvodina.

Obiranje je bilo pretekli teden končano in računa se, da bo letošnji pridelek znašal kakih 10.000 stotov. — Mirna kupčija se polagoma nadaljuje, vendar so vsled preobitne ponudbe cene nekoliko popustile in se plačuje sedaj za boljše blago 25 do 35 Din za 1 kg, za slabše pa zaenkrat sploh še ni dosti zanimanja.

Češkoslovaška.

Pri mirni zaključni tendenci so se cene zaenkrat ustalile in se plačuje sedaj za najboljšo izbrano žateško blago 63 do 65 Din, za prvovrstno 85 do 63 Din, za dobro srednje 52 do 58 Din, za srednje 47 do 52 Din in za slabše 43 do 47 Din za 1 kg. Računa se, da je iz prve roke prodanega že skoro polovico letošnjega žateškega pridelka. Najvišje cene se plačujejo pred vsem za izvoz, dočim se za domačo porabo še malo kupuje in se plošno opaža tendenco uveljaviti nižje cene. Prav tako se vrši živahno nakupovanje tudi v Uštku in Roudnici ter

plačuje 40 do 54 Din za 1 kg, vendar se tudi tu skuša uveljaviti čim nižje cene. Prodanega je dosedaj v Uštku kakih 4000 in v Roudnici nad 1000 stotov. Da se končno prepereči prekomerna ponudba in onemogoči tlačenje cen, nameravajo namesto uvedbe popolnega monopola zaenkrat čim prej določiti obvezne najnižje cene 47 do 79 Din za 1 kg. Zastopniki hmeljarjev so tozadevni predlog že predložili kmetijskemu ministru in bo v zadevi odločal ministrski svet. Zveza žateških hmeljskih trgovcev ter zveza češkoslovaških hmeljskih trgovcev in izvoznicarjev sta proti določitvi obveznih cen vložili brzoglavni protest.

Splošno.

V Nemčiji je najboljše blago že močno razgrabljeno naravnost od pivovar in nakupovalna živahnost zato nekoliko ponehava, ker za slabše blago ni toliko zanimanja. V ČSR plačujejo najvišje cene le inozemske (švicarske, belgijske, skandinavske) in deloma tudi domače pivovarne, ki kupujejo po svojih zastopnikih direktno iz prve roke, ter nemški izvozni trgovci, dočim v splošnem skuša trgovina uveljaviti nižje cene. Ostala tržišča zaenkrat še niso oživela, pač pa ni izključeno, da bo nemška trgovina, ki je dobila doma le malo boljšega blaga v roke, posegla v kratkem tudi na druga tržišča, ter poživila kupčijo in učvrstila cene zlasti za boljše blago.

*

Letošnji pridelek pšenice je edino v Jugoslaviji tako velik, da bo še precej ostalo za izvoz. Pridelek v Romuniji in na Madžarskem je znatno manjši kakor navadno. Našo pšenico bo kupila skoraj večinoma vso Češkoslovaška.

Rekordna letina češpelj je letos v celi Jugoslaviji. Da nakupijo večje množine češpelj, je prispelo mnogo kupcev iz Nemčije. Računajo, da bo mogoče izvoziti okrog 20.000 vagonov suhih češpelj samo iz Mačve (pokrajina v Severni Stari Srbiji). Mnogo češpelj bo predelanih v marmelado in bodo tako prišle do izvoza. Sušenje, etuiranje in pakiranje nadzira kmetijsko ministrstvo.

Zadnja leta smo izvažali mnogo sadja v Češkoslovaško. Zadnje čase pa izpodriva naše sadje na češkoslovaških tržiščih vedno bolj domače sadje. Samo uvoz jugoslovanskih jabolk je letos večji kakor v prejšnjih letih.

Površina vseh vinogradov je bila v letu 1933 342.000 oralov, pridelek pa je znašal na tej površini 2.855.000 hl.

Letošnja letina tobaka bo v Jugoslaviji dobra zlasti v Hercegovini. V Južni Srbiji pa je letos zopet manj zasajenega tobaka, ker monopolna uprava še vedno ne dovoli, da bi smeli kmetje za izvoz saditi tobak svobodno.

Maratonski tek.

Starogrška pripovedka.

Našim športnikom je gotovo znana starogrška pripovedka, ki nam slika atenskega bojvnika. Ta je tekel iz bitke med Grki in Perzijci pri Maratonu leta 490 pred Kristusom v grško prestolico Atene, kamor je prinesel presrečno vest o grški zmagi z besedami: »Veselite se, zmagujemo.« Ko je izrekel te besede, se je zgrudil vsled naporenega teka mrtev na tla.

Zadeva z maratonskim tekačem nima zgodovinske podlage in verjetnosti.

Mojstrski opis maratonske bitke imamo od starogrškega zgodovinarja Herodota, ki pa niti z besedo ne omenja tekača.

Pravljica o maratonskem tekaču se je pojavila 600 let po bitki pri Maratonu.

V pravljicah o maratonskem tekaču krožijo za junaka kar tri imena in sicer: Terzipos, Eukles in Filipides.

Če bi bil maratonski tekač istinita oseba, bi se bilo njegovo pravo ime ohranilo v ustnem izročilu.

Na ime junaka, ki prinese vest o odločilni zmagi nad najhujšim sovražnikom in postane celo smrtna žrtev preveselega sporočila, narod ne bi bil nikoli pozabil!

Maratonski tek leta 1896.

Stari Grki so bili navdušeni športniki. Prirejali so že v starodavnih časih takozvane olimpijske športne igre, katere si je hodil ogledovat celotni tedajni kulturni svet. Tudi danes so znamenite športne prireditve v grški prestolici v Atenah.

Pri današnjih olimpijskih igrah je maratonski tek ena najbolj privlačnih točk. Leta 1896 je bil maratonski tek višek celotne športne prireditve. Omenjenega leta je bila pozornost cele Grčije osredotočena v maratonski tek. Vsak Grk je skozi tedne pred tekom govoril le o tem, kako mora postati pri maratonskem teku zmagovalec tekač grške narodnosti.

Že zgodaj zjutraj 10. aprila 1896 je bilo mesto Atene na nogah v očigled maratonskem teku. Koj popoldne omenjenega dne je bil atenski štadijon, ki je zgrajen za 50.000 gledalcev, nabito poln. Na tisoče radovednežev je zrlo z bližnjih hribov in zopet tisoči so se postavili kot gledalci ob poti iz Maratona do atenskega štadijona. Ob 2 uri popoldne je pričel štart tekačev na malem mostu ob robu maratonske ravni. Pognalo se je v tek 25 tekačev. Pretežna večina so bili Grki, pa tudi 1 Francoz, 1 Madžar, 1 Amerikanec in 1 Avstralec. Pot je bila dolga 40 km. Najnevarnejši tekmeč grškim tekačem je bil Avstralec, ki je bil dolgo časa prvi, a se je zgrudil na tla nekaj kilometrov pred ciljem.

Razburjenje, ki je vladalo v štadijonu med tekom, je raslo od četrte ure do četrte ure. Med tekom so se vršile v štadijonu razne druge športne točke, a za te se ni zmenil nobeden od gledalcev.

Oficirji na konjih in kolesarji, ki so spremljali organizirano tek, so prinašali v štadijon poročila o poteku teka. Dolgo časa niso bile te vesti ugodne za športno slavo Grkov. Šele tedaj, ko je onemogel Avstralec, je došlo med gledalci do prevrata. Kot zmagovalec se je pojavil proti štadijonu Grk, mladi kmet Luis iz Amarussi, majhne vasi pri Atenah. Strelji iz topov so oznanili grško zmago, narod je navdušeno juckal, pel, kričal, mahal z robci in z zastavami, ko je pritekkel ves zaprašen ter poten proti cilju pred sedežem kralja grški tekač. Kralj z dvema princema je pozdravil ter sprejel zmagovalca. Moški in ženske so jokale od veselja, neznanci so se začeli od navdušenja poljubovati med seboj.

Zmagovalec je rabil za 40 km 2 uri 58 minut in 50 sekund.

Tudi drugi in tretji tekač, ki sta dosegla cilj 7 minut kasneje, sta bila Grka. Šele četrta je bil inozemec: Madžar.

Poslednje vesti.

Politične novice.

Rusi in Japonci so se sporazumeli zaradi vzhodno-kitajske železnice v Mandžuriji. — Pogajanja za prodajo vzhodno-kitajske železnice v Mandžuriji med Rusi in Japonci so končana. Rusi so prodali železnico za 170 milijonov jenov. Od te svote bosta plačani dve tretjini v blagu, ena tretjina v gotovini. Ruski uradniki na tej progji dobijo šestmesečno odpoved in potem pa odpravnino v znesku 10 milijonov jenov. S prodajo železnice so se Rusi povsem odrekli vplivu v Mandžuriji. Rusija si je zagotovila za daljšo dobo nekatere ugodnosti za prevoz svojih proizvodov do Vladivostoka. S prodajo omenjene železnice je odstranjena zaenkrat vojna nevarnost med Rusi in Japonci.

Domače novice.

Od graničarja obstreljen. 60letni posestnik Franc Pavlin iz Podtabora, občina Naklo pri Kranju, je hotel brez dovoljenja prekoračiti mejo. Iz graničarjeve puške je dobil strel v roko ter nogo in so ga spravili v ljubljansko bolnišnico.

Železniški delavec smrtno ponesrečil. V nedeljo zvečer se je vračal po železniški progji med Hrastnikom in Zidanim mostom 57letni

Iz malega raste veliko!

O zavarovanju »Karitas« danes pri nas pa ni več potrebno izgubljati besed. Tisoči in tisoči so se ga z zaupanjem oklenili, mnogo tisočev izplačanih posmrtnin dokazuje njega potrebo in koristnost. Ni je kmalu ustanove, ki bi bila v kratki dobi treh let postala tako vseobča last naroda, kot po Vzajemni zavarovalnica v Ljubljani organizirano ljudsko zavarovanje »Karitas«.

V zadnjem času je uvedla »Karitas« še zavarovanje dote in starostne preskrbe. S tem je ugodila neštetim interesentom za taka zavarovanja. Ni čuda, da je tak napredek dobil izraza tudi v povečanju poslovnih prostorov, ki danes zavzemajo večji del dolge pritične fronte palače Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani je že z zavarovanji zoper požar, zoper vlomskotatvine, zoper nezgode, za jamstvo, z življenjskimi in drugimi zavarovanji dokazala, da hoče služiti ljudstvu. Z zavarovanji »Karitas« je to voljo le še izraziteje izpovedala.

Ne pozabite! Glede vseh načinov zavarovanja se obračajte le na Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, njeno podružnico v Celju, ali njene zastopnike. Lavantinci imate za »Karitas« svojo podružnico v Mariboru. Orožnova ulica 8.

Železniški delavec Alojz Koritnik iz Suhadola, občina Loka pri Zidanem mostu. Ker se ni umaknil pravočasno vlakom, ga je udaril vagon od strani v glavo in mu je počila lobanja. Naložili so ga, da bi ga prepeljali v celjsko bolnišnico, a je umrl v vagonu že med prevozom.

Pogrešanega so našli umorjenega. Od dne 16. t. m. so pogrešali posestnikovega sina Fr. Slano iz Vitomerjev. Dne 24. t. m. so našli truplo mladega moškega na koruzni njivi posestnika Žmavca v Dragoviču. V najdenem so prepoznali Slano, ki je podlegel zaboljajem z nožem. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Andražu, kjer so ga dne 25. t. m. sodno raztelesili.

Ugodna prilika nakupa pohištva, obleke in drugih potrebnih stvari. V Budini št. 12 pri Ptuj (v hiši pokojnega ravnatelja I. Kasperja) bo v nedeljo dne 30. septembra, ob pol 2. uri popoldne javna dražba raznega pohištva, obleke in drugih stvari. Na to ugodno priliko posebno opozarjamo!

Novice iz drugih držav.

Umeten radij. Iz Pariza poročajo, da je uspela iznajdba, ki bo omogočala izdelovanje radija umetnim putem.

V Združenih ameriških državah stavkujoči predilniški delavci so se vrnili dne 24. sept. po večini na delo. Nevarnost zopetnega izbruha stavke še ni odstranjena, ker ne držijo delodajalci obveznosti.

Bilanca viharja ali tajfuna na Japonskem. Med novicami poročamo o razdejanjih, katere je napravil tajfun na Japonskem. Bilanca po viharju je: 2064 mrtvih, 22.000 pogrešanih, 13.000 ranjenih. Porušenihi je amo v Osaki 4200 hiš, 250 tovarn in 9 gledišč. Na morju se je potopilo 1750 večjih in manjših ladij. V okolici Kiota znaša število mrtvih 185, ranjenih 659. Porušenihi je 1366 hiš in 89 tovarn. Voda je uničila 1800 hiš in 200 šol je tako pokvarjenih, da je popravilo nemogoče.

Dopisi in prireditve.

Remšnik. Tudi na naši severni meji se premika kolo časa. Te dni je postala naša tri-

razredna šola štirirazrednica. Saj je pa razširitev šole bila nujno potrebna, ker je število šoloobveznih otrok naraslo tako visoko, da je bila razdelitev v tri razrede nemogoča. Veselemo se napredka, ker z razširitvijo šole je pridobil ves kraj, najbolj pa rod, ki sedaj šolo poseča, in generacije, ki jim še bo naša narodna šola vir prosveta.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Žalostno so zapelili zvonovi pri fari Sv. Jurija v Slov. gor. in naznanili žalostno smrt g. Janeza Pišavca. Bil je vztrajen organizator katoliške mladine in predsednik prosvetnega društva »Zarja«. Katoliška mladina naj rajnega obžaluje in ga ohrani v svetlem spominu!

Makole. Prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 30. sept. pevski koncert in sicer je na sporedu spevoigra »Grof in opat«, razne narodne pesmi in kupleti. Prireditve se vrši v posojilniški dvorani v Makolah ob treh popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

Listnica uredništva.

Marija Snežna. Naznanilo o prireditvi Prosvetnega društva smo prejeli dne 19. septembra, ko je bilo že prepozno za št. 38 »Slov. gospodarja«. — **Rečica-Laško:** Za naznanilo niste plačali davčne takse in radi tega ga nismo objavili.

Sprejme se hlapec k enemu konju in poljskemu delu. Javi se naj le pošten in trezen, ki želi stalno službo. Viktor Grahor, trgovec v Fali. 1002

Sprejmeta se pošten hlapec in dekla, ki imata veselje do živine in sta vajena vsega gospodarskega dela. Naslov v upravi lista. 996

Pekovski vajenec se sprejme. Ptuj, Prešernova ulica 11. 991

Sprejem vajenca od dobre družine, prednost ima ministrant; isto sprejem dobrega pomočnika za boljše delo. Furlan, organist in krojač, Hoče. 992

Služkinjo, pridno, pošteno in zdravo, sprejemem s 1. oktobrom. Ponudbe na upravo lista pod označbo »Zvesta«. 998

Dva posestva prodam, eden meri 25 oralov in drugi 15 oralov. Odda se poceni. Vprašati lastnika Anton Črepinška, Novacerkev, p. Vojnik. 995

Proda se hiša s tremi sobami in gospodarskim poslopjem, vse v dobrem stanu. Pri hiši je vinograd, velika njiva, travnik in hosta, skupaj 6 johov. Pojasnila daje Martin Vodovnik, Sevnica ob Savi. Za odgovor se priloži znamka. 994

Vsakdo bo zadovoljen, kdor kupi posestvo po posredovalcu Matija Šmid, trgovina, Nova vas, Sv. Jurij pri Celju. Dopisovanje predpogoj. 993

Kupim na hranilno knjigo Ljubljanske kreditne banke z vložkom 44.000 Din posestvo gozd, travnik, njivo, blizu Maribora ali Celja. Ponudbe na upravo lista. 997

Dve postelje z madracnimi vložki in 2 nočni omari 450 Din, velik divan 250 Din, omara s 4 predali in nastavki, trdi les, 250 Din, odeje. Maribor, Židovska ulica 4, hiša levo, Kramberger. 1000

Pozor!

Pozor!

Klobuke

dobite najcenejše pri tvrdki

Bogataj & Janez

Maribor, Gosposka ulica 3.

Izdelki samo iz lastne tovarne. Oglejte si našo izložbo in cene 999

Čitateljem v pouk in zabavo.

Dvojniki.

Kitajski cesar in dvojniki.

Zgodovina poroča o kitajskem cesarju iz rodbine Ding, da je razposlal po svojem neizmernem cesarstvu zelo mnogo uradnikov, ki bi naj izsledili osebe, ki so bile dvojniki ali povsem podobne cesarju. Te dvojnike so vzdrževali v cesarskem mestu in so jih enega za drugim žrtvovali, da je bilo zadoščeno cesarjevemu čutu pravičnosti. Kakor vsak človek, je bil tudi ta vladar podvržen raznim slabostim ter razvadam, radi katerih bi ga ne smel nihče pozvati na odgovor kot »nebeškega sina«. Če je cesar kaj zagrešil, je bila kazen za pregrešek izvršena na enem od zajetih dvojnikov. Za slučaj, da je zabodel razljuteni vladar služabnika, je bil obglavljen za zločin oni dvojniki, ki je bil ravno na vrsti in s tem je bilo zadoščeno po cesarjevem mnenju — »pravici«.

Oljnati kralj in njegov dvojniki.

Amerikanski oljnati kralj John Rockefeller mlajši se je prepričal pred nekaj tedni, kako neprijetno je pogostokrat, če ima človek dvojnika. V Miami, v najbolj razkošnem hotelu na polutoku Florida, se je pojavil v lepem avtomobilu gospod, ki se je zabeležil v seznamu hotelskih gostov pod imenom mladega Rockefellerja. Že ime Rockefeller ustvarja po Ameriki čudeša, kaj še le resnični pojav sina oljnatega ali petrolejskega kralja. Tekom par dni se je približal bogati Amerikanec hčerki enega najbolj premožnih trgovcev v Njujorku. Obljubil ji je, da se bo pustil ločiti od svoje dosedanje žene in bo poročil njo. Uspelo mu je, da je izvabil od lahkovorne neveste njene dragocenosti, s katerimi jo je popihal koj drugi dan. Pravi Rockefeller, na katerega se je obrnila prevarana nevesta, je odklonil vsako zvezo s sleparsko zadevo, a vendar je povrnil dami ukradeni nakit, da bi afera ne dvignila še več prahu. Zasebni milijonarjevi detektivi so dognali, da je bil laži Rockefeller pred kratkem odpuščen kaznjenec Paul Langert.

Dvojnica kraljice.

Zgodovina našteva vse polno najvišjih osebnosti, ki so imele dvojnike(ce). V francoski revoluciji je bila ob glavo kraljica Marija Antonijeta, ki je imela dvojnico v osebi grofice Eleonore Condreaux. Med strašnim divjanjem revolucije ni verjel nobeden revolucionarjev, da so obglavili pravo kraljico Antonijeto. Soprog zgoraj omenjene grofice je pripadal stranki monarhistov in zaradi tega so pahnili republikanci njegovo ženo v ječo in so jo obglavili samo radi tega, da ne bi begala revolucije s popolno sličnostjo z nesrečno kraljico Antonijeto.

Ruski car in njegov dvojniki.

Leta 1926 se je pojavil v Ukrajini mož, ki se je izdajal za carja Nikolaja, kateremu je tolikanj sličil, da ga niso

mogli ločiti od ustreljenega carja niti nekdanji carjevi služabniki. Carjev dvojniki je poskušal, da bi našuntal narod proti sovjetom. Njegovo delovanje je rodilo ta uspeh, da se ga je klenila v Kijevu cela družba, ki je že tvorila jedro protirevolucionarne vojske. Slednjič so zvedele za protirevolucionarno gibanje sovjetske oblasti, ki so zaprle celo vrsto organiziranih protirevolucionarjev, a carjev dvojniki jim je srečno ušel.

Dvojniki angleškega kralja.

Sedajni angleški kralj je imel pred leti dvojnika v osebi bančnega uradnika Edvarda Browning. Javnost je postala pozorna na dvojnika, ko se je pojavil nekega večera v gledišču v lepi obleki in je imel na prsih pripetih par trakov kot znak vojnik odlikovanj. V par trenutkih je prešinila posetnike gledališča vest, da je med njimi kralj. Godba je zaigrala angleško narodno himno. Browning je pojasnjeval, da gre za zamenjavo, a mu ni izgovorov nikdo verjel in je moral igrati dve uri vlogo kralja. Drugi dan po doživljanju v gledišču je zvedel pravi kralj o svojem dvojniku, katerega si je pustil takoj predstaviti in ga je rad vabil h hraljevi mizi, dokler ni dvojniki umrl.

Neprijetna plat dvojništva.

Presneto neprijetno je, če je pošten človek povsem sličen s kakim zločincem. Londonski uradnik Ernst Warner poseda dvojnika v osebi vlomilca Johna Wilkins. Večkrat je vtaknila policija Warnerja pod ključ in je vsikdar trajalo precej časa, predno je dokazal, da je krivec njegov dvojniki Wilkins. Warner nosi sedaj seboj poseben potni list, ki je znan policiji in se je le na ta način zmotil iz neprijetnega položaja dvojnika z lopovom.

*

Kratek pregled časopisja na svetu.

Na celem svetu izhaja 12.800 dnevnikov. Od teh odpade 8560, torej ravno ena tretjina na Evropo, 2260 na Ameriko, 1647 na Azijo in na Avstralijo 200. V Afriki znaša število vseh dnevno izhajajočih časopisov komaj 213 in od teh odpade na Egipt 73. Prebivalce celotne osrednje in vzhodne Afrike še danes ne razburjajo po tamošnjih pragozdovih in džunglah vznemirljive časopisne vesti.

Najstarejša časopisna pokrajina je Kitajska. Leta 715 je bil ustanovljen za Kitajce državni oglasnik pod imenom »Peking Bao«. Omenjeni list je prenehal izhajati te dni po 1200letnem obstoju. Od leta 1800 je bil dnevnik. Prvotno je izhajal na rumeni svili. Danes nikakor ne spada Kitajska med prve pokrajine, kar se tiče časopisja in posebno še radi tega ne, ker jo je nadkrilil njen tekmeč Japonska. Japonce lahko prištevamo, kar zadeva tehniko, med prve mednarodne države glede časopisja.

Japonska je dežela z največ časopisjem, ki izhaja v milijonskih nakladah. Od 1647 azijskih dnevnikov odpade na Japonsko 1013.

Medtem ko posedajo Kitajci najstarejši časopis, imajo Albanci najmlajšega. Še le sedanji albanski kralj Ahmed Zogu I. je ustanovil prvi albanski časopis leta 1929.

Samo eden dnevnik ima tudi črno »kraljestvo kraljice Sabe«, v katerega glavnem mestu Addis Abbeba izhaja časopis »Aimro« (znanost).

Severni otok Islandija in le 11.500 prebivalcev broječa kneževina Liechtenstein posedata po dva, oziroma tri časopise.

Zelo zanimiva je tudi časopisna statistika z ozirom na posamezne države in to predvsem v Evropi, kjer so časopisi najbolj razširjeni.

Dežela s primeroma največ časopisi je Švica, kjer pride na 8000 prebivalcev 1 časopis. Za Švico pride Nemčija, ki poseduje 40% vseh časopisov v Evropi. Angleži razpolagajo z močno razvitim časopisjem, so pa v Evropi z ozirom na razmerje med časopisjem in številom prebivalstva bolj na zadnjem mestu z razmerjem 1:107.000.

Združene ameriške države nikakor ne prednjačijo v časopisnem oziru pred Severno in Južno Ameriko. V Argentini v Južni Ameriki pride na 53 tisoč prebivalcev 1 časopis, v Združenih državah pa na 61.000.

V argentinski prestolici v Buenos Airesu izhaja 37 dnevnikov v vseh svetovnih jezikih in celo v sirščini.

Kar zadeva naklado listov, dosežejo le v štirih državah dnevnik milijonske naklade. Tozadevno pridejo v poštev: Francija, Anglija, Združene ameriške države in Japonska. Največjo naklado na svetu ima angleški »Daily Mail« in francoski »Petit Parisien«, ki izhajata vsak v 2 milijona izvodih.

Kateri list si lasti prednost najmanjše naklade, je težavno ugotoviti, ker je vse polno majhnih časopisov, ki imajo naklado 500 komadov.

*

Junaška Turkinja.

V maloazijskem turškem mestu Elasis so napadli pred kratkem v noči tolovaji samotno hišo bogatega trgovca Djemal bega. Umorili so trgovca in njegovo soprogo. 18letna hčerka Ayze, ki je spala sama, se je prebudila radi ropota. Splazila se je iz svoje sobe in zagledala na stopnicah grozno razmesarjeni trupli staršev in roparje, ki so stikali za plenom. Neopaženo je smuknila v sobo, v kateri sta bili obešeni na steni dve očetovi lovski puški. Deklina je zbrala toliko moči, da je otvorila ogenj na roparje. Tri je ustrelila na mestu, četrti je obležal težko ranjen, ostali so zbežali in niso imeli toliko časa, da bi bili vzeli seboj plen. Junaška Turkinja je še alarmirala policijo. Šele po izčrpnem poročilu o dogodku policiji so jo zapustile moči in se je zgrudila brez zavesti na tla.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Preklici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamk za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Kmečko dekle sprejemem v službo. Mühleisen Elica, Metava št. 27, Sv. Peter pri Mariboru. 084

Priden viničar s 4 ali 5 osebami dobi dobro službo. Naslov v upravi lista. 977

Pridnega vajenca poštenih staršev sprejme trgovina z mešanim blagom Jos. Farkaš, Sv. Jurij ob Ščavnici. Hrana in stanovanje v hiši. 989

Novi vinski sodi, prima, razne velikosti, se dobijo poceni pri: Jos. Ramšak, sodar, Maribor-Meljaska cesta 10. 985

Dobro in poceni kupite vseh vrst jesensko in zimsko blago v trgovini Jos. Farkaš, Sveti Jurij ob Ščavnici. 988

Singer šivalni stroj Rundschiff z garancijo proda poceni mehanik Draksler, Maribor, Vetrinjska ulica 11. 990

Suhe hrastove in mecesnove štuke za preše, prešne koše in podna za sode prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. 986

Malo posestvo na prodaj. Vprašati v Murgrabnu, v trgovini, p. Sp. Kungota. 979

Dve večji hribovski posestvi v srednji višini z mlinom in žago, in nova vila v dolini se ugodno prodajo. Dopisi na upravo lista pod »Letovišče«. 974

Žago polnojarmenico (Gatter), krožno (cirkular) in stroj za rezanje remelnov v dobrem stanju proda vsled opustitve: Franc Majdič, mlin. Vir, p. Dob pri Domžalah. 981

Mošna esenca, izvrstni izdelek za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Dnevna razpošiljatev. Cena steklenici 20 Din. Ivan Pečar, droge in kemikalije, Maribor, Gosposka ulica 11. 973

Kupite pri naših inšercijah!

Kaj premišljujete?

Ne vem, kje naj si kupim blago za novo obleko. — Tu ni nič premišljevat, temveč pišite še danes Trgovskemu domu Stermecki po vzorce, ker tam je ogromna izbira v suknu, kamgarnu, ševjotu, in drugem blagu za moške obleke. Vse blago je dobre kakovosti in cene so zelo nizke.

TRGOVSKI · DOM
Stermecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Celje st. 24

izdeluje na željo obleke in drugo konfekcijo po meri v par dnevih.
Cenik in vzorci zastoj.

Posestvo 25 oralov, 6 km od Maribora, se takoj proda za gotovino 165.000 Din. Naslov v upravi lista. 971

Prodaj posestvo 33 oralov z gostilno. Naslov v upravi lista. 980

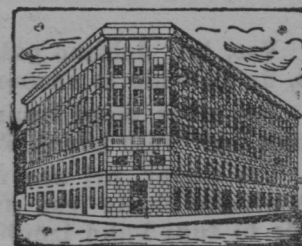
Posestvo se proda v Spodnjem Velovlaku pri Ptuj, obstoječe iz stanovanjske hiše z dvema stanovanjema, gospodarskega poslopja in 14 oralov posestva (eventualno se odda tudi manj oralov pri hiši). Razven tega se prodajo tudi posamezne parcele, kakor rjive, travniki in gozdovi. Pojasnila daje: Al. Brenčič, trgovec in posestnik, Ptuj. 972

Suhe gobe, jajca, maslo, fižol, deteljčno seme, pšenico, vinski kamen se kupuje v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova. Zamenjava bučnic in sončnic za olje. Najugodnejši nakup oblačilnega blaga in vseh potrebščin za jesen in zimo. 967

Čebelni vosek kupuje in plača po najvišji ceni: Kemindustrija, Maribor, Aleksandrova cesta 44. 832

Pozor mizarji!

Furniri: oreh, črešnja, hrast, bukev itd. itd. **Furniri za vezat:** 2, 3, 4 mm. Vse vrste in dimenzije vezanih plošč ima vsak čas na prodaj: **Straschill in Felber**, trgovina z lesom, Maribor, Pristaniška 8, telefon 2051. 978

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svoje in svoje imetje le pri naši zavarovalnici. 167

Ali se hočete revmatizma, protina iznebiti?

Natezanje in bodenje po udih in sklepih, zatečeni udje, sključenje rok in nog, natezanje, trganje in bodenje po raznih delih telesa, seveda tudi slabost oči, so pogosto posledice revmatizma in protina, ki se morajo odstraniti, sicer bolečine še bolj napredujejo.

Nudim Vam

zdravilno, sečno kislino raztvorjajoče, presnavljanje in izločevanje pospešujoče **domače pitno zdravljenje**, ki se na umeten način popolnoma prirodno sestavlja iz blagodejnega zdravilnega vrečca, ki ga je dobrotljiva mati priroda poklonila bolnim ljudem.

Pišite mi takoj pa dobite od mojih po vseh deželah obstoječih skladišč popolnoma **brezplačno in poštnine prosto** poučno razpravo. Sami se boste nato prepričali o neškodljivosti tega sredstva in njegovem hitrem delovanju.

Poštna nabiralnica: **Ernst Pasternack, Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13, Abt. H. 288.**

Cunje, staro železje, mesing, kupfer, krojaške odrezke, star. papir in ovčjo volno kupuje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 650

Jablin za izdelovanje izvrstne domače pijače, in **Mostin** za razmnoževanje jabolčnika, dobavlja drogerija Kanc, Maribor, Slovenska ulica. 864

Klobuki, čepice, nogavice po najnižji ceni pri A. Filipančič, Maribor, Vetrinjska 6. 903

Vsakdo bo zadovoljen, kdor kupi novo jesensko blago pri meni. Nizke cene. Podplate nudim pri večjem odjemu 42 Din 1 kg. Zamenjava solnčnic za bučno olje. Ivan Meško, Sv. Bolfenk v Slov. goricah. 930

Klobuke in copate (počne) lastnega izdelka kupite najceneje pri Francu Bernik, Maribor, Trg Svobode 8. Popravljam klobuke od 20 do 35 Din. 958

Pletene jopice

po Din 29.— dobite samo v

TRPINOVEM BAZARJU

Maribor, Vetrinjska ulica 15. 694

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

588

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso voto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpele nikake škode vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55,000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500,000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Še tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.

2

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Sprejema hranilne vloge in jih

.. .. obrestnje najboljše.

Denar je pri njej naložen po-

.. .. polnoma varno.

Za hranilne vloge jamči poleg re-

zerv in hiš nad 5000 članov - po-

sestnikov z vsem svojim pre-

.. .. moženjem!